

ODABRANI KLASICI SVETSKE KNJIŽEVNOSTI

OPASNE VEZE, Šoderlo de Laklo

ČIČA GORIO, Onore de Balzak

PORTRET JEDNE DAME, Henri Džejms

ZAMAK, Franc Kafka

LJUBAVNIK LEDI ČETERLI, Dejvid Herbert Lorens

ZLI DUSI I–II, Fjodor Dostojevski

NANA, Emil Zola

KNJIGA O SNOBOVIMA, Vilijam Mejkpis Tekeri

SRCE TAME, Džozef Konrad

GOSPOĐA BOVARI, Gistav Flober

EVGENIJE ONJEGIN, Aleksandar Puškin

BRAĆA KARAMAZOVI, Fjodor Dostojevski

ANA KARENJINA, Lav Tolstoj

MAJSTOR I MARGARITA, Mihail Bulgakov

BOGORODIČINA CRKVA U PARIZU, Viktor Igo

SLIKA DORIJANA GREJA, Oskar Vajld

MRTVE DUŠE, Nikolaj Gogolj

ČOVEK BEZ OSOBINA, Robert Muzil

VELIKI GETSBI, Skot Ficdžerald

VODENICA NA FLOSI, Džordž Eliot

ŠLJIVIN CVET U VAZI OD ZLATA

Preveo s engleskog
Milenko Popović

■ Laguna ■

Naslov originala

金瓶梅

Translation copyright © 2023 za srpsko izdanje, LAGUNA

KLASICI
SVETSKE
KNJIŽEVNOSTI

EDICIJA SVETSKI KLASICI

Knjiga br. 46

**ŠLJIVIN
CVET U VAZI
OD ZLATA**

Sadržaj

U senci želja	13
(Radosav Pušić)	
Šljivin cvet u vazi od zlata	43

PRVI DEO

<i>Prva glava</i>	47
U času oduševljenja Simen osniva društvo desetorice. S hladnom uzdržanošću Vu Sung upoznaje ženu rođenog brata.	
<i>Druga glava</i>	70
Iza zavese na vratima lepotica je splela finu mrežu. Brbljarije majke Vang u njenoj čajdžinici.	
<i>Treća glava</i>	91
Majka Vang uzima nagradu za posredovanje braka. Zahvaljujući njenoj lukavosti, naš razvratnik dolazi do zabranjenog voća.	
<i>Četvrta glava</i>	104
Na čarobnoj planini ona uživa u zabranjenim zadovoljstvima. S opravdanim gnevom Mali Brat Jin izaziva buru u čajdžinici.	

- Peta glava* 113
Mali Brat Jin sprema se da otkrije ljubavnike. Vu Ta dobija otrovan lek i jadno završava život.
- Šesta glava*. 125
Potkupljeni Ho Čiju vara bogove. Kako se okupala poznata podvodačica majka Vang.
- Sedma glava*. 135
Zlatni Lotos u svom jadu ispituje sudbinu. Jedan sveštenik, koji je došao da spali pločicu u spomen pokojnikove duše, iznenada čuje bludne reči.
- Osma glava* 151
Dvoje sklapaju tajni brak. Zaveden lažnim utiskom, Vu Sung ubija uhodu Lija.
- Deveta glava* 165
Borac za pravdu je prognan u pokrajinu Mengdžou. Supruge i prilježnice se divno zabavljaju u Paviljonu vodenih ljljana.
- Deseta glava*. 176
Zlatni Lotos podstiče Simena da kazni Snežno Oko. Simen oduzima devičanstvo Cimetovom Pupiljku.
- Jedanaesta glava* 190
Zlatni Lotos se podaje jednom robu. Astrolog Liju koristi se čarolijama i pravi odlične poslove.
- Dvanaesta glava* 206
Gospođa Hua baca preko zida nevidljive konce. Njena sobarica Prvi Cvet krišom gleda kroz pukotinu na prozoru.
- Trinaesta glava* 218
Brat Hua upada u velike nepravilike. Za vreme svečanosti svetiljki, pet lepotica se naginje preko jednog balkona.
- Četrnaesta glava* 229
Sudija Li ruši neke srećne namere. Gospođa Ping sređuje račune s lekarom Čušanom.

<i>Petnaesta glava</i>	249
Zahvaljujući zlatnim polugama, kancelar Li spasava Simenovu kuću od propasti. Zlatni Lotos preti mladome Čenu.	
<i>Šesnaesta glava</i>	264
Zmija i Kanalski Miš tuku doktora Čušana. U srcu gospođe Ping ponovo buktu plamen ljubavi za Simenom.	
<i>Sedamnaesta glava</i>	281
Nerazumnik prikazuje ženu razveseljenim gostima. Simenov ljubomorni bes u kući uživanja.	
<i>Osamnaesta glava</i>	293
Gospođa Mesečina služi čaj od tek palog snega. Ubogi Jing donosi poziv iz jednog <i>rascvetanog vrta</i> .	
<i>Devetnaesta glava</i>	305
Ljubavna veza između Mirisnog Lotosa i Simena. Zlatni Lotos potajno posmatra ljubavnike u pećini „Skriveni izvor“.	
<i>Dvadeseta glava</i>	319
Lai Vang pije, brblja i upropašćuje samoga sebe. Osramoćena, Mirisni Lotos se veša dva puta.	
<i>Dvadeset prva glava</i>	347
Gospođa Ping odaje svoju nežnu tajnu na terasi od malahita. Zlatni Lotos i Simen razvratno piju pod senicom od vinove loze.	
<i>Dvadeset druga glava</i>	357
Sreća blagonaklono pruža mladom Čenu jednu dobru kartu. Zlatni Lotos podstiče Simena na jednu južnjačku igru u kupatilu.	
<i>Dvadeset treća glava</i>	371
Kancelar Cai deli položaje i počasti. Simen istovremeno dobija sina i postaje mandarin.	
<i>Dvadeset četvrta glava</i>	380
Zlatni Lotos nateruje mladog Čena da moli za milost, dok nadzornik Ti i pismeno ponavlja zahtev da mu pošalju jednu devicu.	

- Dvadeset peta glava* 392
 Simen osvaja Šestu Vang. U snežnoj noći Zlatni Lotos svira na pi-pa.
- Dvadeset šesta glava* 407
 Gramzivi sluga pokušava da napadne gospodara. Simen se pokazuje kao potkupljiv sudija.
- Dvadeset sedma glava* 435
 Otac Fan daje Simenu neke čudotvorne praškove. Sestra Sija sastavlja čarobni napitak za gospođu Mesečinu.

DRUGI DEO

- Dvadeset osma glava* 453
 Ubogi Jing iznenađuje ljubavnike u pećini. Zlatni Lotos se tajno naslađuje s mladim Čenom.
- Dvadeset deveta glava* 469
 Kancelar dva puta prima Simena. Veliki trošak zbog jednog prijatelja.
- Trideseta glava* 489
 Gospođa Ping oplakuje svoje mrtvo dete. Noću je progone zlokobni sni.
- Trideset prva glava* 502
 Veštac Pan nastoji da otera duh pokojnog Hua. Simen oplakuje gubitak svoje šeste supruge.
- Trideset druga glava* 532
 Umetnik Han oživljuje pokojnicu na slici. Momak Šutung tajno beži raširenih jedara.
- Trideset treća glava*. 544
 Gospođa Lin prvi put prima Simena. Mladi Vang preplašen beži iz *rascvetanog vrta*.
- Trideset četvrta glava* 571
 Zlatni Lotos kažnjava dadilju Ju Ji. Mladi Vang ukazuje čast Simenu kao svome zaštitniku.

<i>Trideset peta glava</i>	583
Zlatnom Lotosu smeta posmrtno raspoloženje. Struk od Žada oseća da je zapuštena i pada u postelju.	
<i>Trideset šesta glava</i>	607
Prolećna Šljiva se ljuti i pravi se uvređena. Hua Tung beži od pisara Vena.	
<i>Trideset sedma glava</i>	620
Simen plaća životom svoju neumerenost. Istog časa gospođa Mesečina postaje majka i udovica.	
<i>Trideset osma glava</i>	646
Han Taokuo potkrada gospodara i beži. Za nekadašnje dobročinstvo Lai Pao se odužuje neverstvom.	
<i>Trideset deveta glava</i>	657
Srećnik Čen osvaja dve lepotice umesto jedne. Pod ledenim izgledom, Zlatni Lotos prikriva plamen koji je zahvatio njenu dušu.	
<i>Četrdeseta glava</i>	675
Gospođa Mesečina traži pomoć u Dvorcu zore i sumraka. Prolećna Šljiva bez suza napušta Simenovu kuću.	
<i>Četrdeset prva glava</i>	693
Majka Vang postaje žrtva sopstvenog tvrdičluka. Vu Sung se sveti Zlatnom Lotosu i prinosi žrtvu mrtvome bratu.	
<i>Četrdeset druga glava</i>	716
Mladi Čen ukazuje poštovanje svojoj ljubljenoj pokojnici jednom žrtvom. U Hramu Večnog blaženstva Prolećna Šljiva sreće nekadašnjju gospodaricu.	
<i>Četrdeset treća glava</i>	737
Lai Vang beži sa Snežnim Okom. Struk od Žada se udaje iz ljubavi.	
<i>Četrdeset četvrta glava</i>	755
Mladi Čen upada u klopku Struka od Žada. Time izaziva sažaljenje Kajsijinog Usamljenika.	

- Četrdeset peta glava* 782
U prodavnici vina gospodin Liju, zvani Mesni Tigar, zeleni od besa. Snežno Oko, koja smeta Prolećnoj Šljivi, postaje pevačica u jednoj čajdžinici.
- Četrdeset šesta glava* 798
Prolećna Šljiva vraća se svojoj staroj kući. Neverni prijatelj pokazuje svoje vučje lice.
- Četrdeset sedma glava* 806
Lažni rođaci tajno nastavljaju nekadašnju ljubavnu igru. Mladi Čen nalazi u Linčingu poznanike iz davnih dana.
- Četrdeset osma glava* 826
Pijani Mesni Tigar iskaljuje bes na Šestoj Vang. Čang Šeng otkriva zamku.
- Četrdeset deveta glava* 841
Na svome putovanju Srdašce nailazi na strica. Čarobnjak uzima Simenovog sina.

*Šta je čovek, a šta je tek vlast?
Sve je prolazno.
Frule su se izvile, a stare harfe pogubile strune,
ne čuju se više lepe stare pesme.
Prošla su njihova vremena.*

*Šta je slava, a šta je tek ljubav?
Sve je prolazno.
Na zemlju je pala razbijena lutnja,
a ljubavna zvezda nije više sjajna.
Prošla su njihova vremena.*

*Tišina sad vlada terasama od žada.
Jesenje magle jezivo se vuku.
Jedino što mesec ponekad zaviri
u te davno napuštene dvore.
Oni koji su se voleli i veseli bili,
u pepeo davno pretvoreni leže.*

PRVI DEO

PRVA GLAVA

U ČASU ODUŠEVLJENJA SIMEN OSNIVA
DRUŠTVO DESETORICE.

S HLADNOM UZDRŽANOŠĆU VU SUNG
UPOZNAJE ŽENU ROĐENOG BRATA.

Naše pripovedanje odnosi se na događaje koji su se desili pod dinastijom Sung, koja je vladala od 960. do 1127. godine, a u vreme cara Hun Cunga. To vreme nazvano je Ceng-Ho ili „Miroљubivo kraljevstvo“, a trajalo je od 1115. do 1118. godine. Tada je živeo u Šandungu, u okrugu Čingho, koji pripada pokrajini Tunping, neki mlad i razuzdan čovek po imenu Simen. Bio je lepotan i veseljak, tridesetih godina, i obilno snabdeven debelim smocima hiljadarki. Njegov otac, koga više nije bilo među živima, trgovao je uspešno izvesno vreme mirođijama i lekovitim travama u pokrajinama Sičuan i Guangdung, poznatim po obilju takvih trava, a tek je docnije došao u posed velikog stovarišta lekova u trgovačkom gradu Čingho. S lica Simenove kuće nalazilo se pet odaja, a sedam s unutrašnje strane. U njegovom domaćinstvu radilo je mnogo slugu, a konjušnice su bile pune konja i mazgi. Narod je, stoga, s pravom smatrao da je Simen, ako ne jedan od najbogatijih i najuglednijih članova društva, a ono svakako jedan od najuticajnijih u tom kraju.

Iskvaren i razmažen još od najranije mladosti, Simen se brzo navikao na raskalašan život, a nikad ga nije posebno privlačilo ono što se moglo naučiti iz knjiga. Posle smrti roditelja posvetio je veliki deo vremena „trčanju za ženama, a najviše je voleo da se

prepušta milovanjima i da provodi noći u kućama uživanja“. Jedino što je voleo bilo je njakanje i mačevanje, kartanje i kockanje, rešavanje zagonetki i šah. Društvo devetorice raskalašnih brbljivih danguba takmičilo se sa Simenom u izopačenostima. Međutim, Simen je najviše prijateljevao sa Jing Počijeom. Taj isti Jing, koji je trgovao svilom i kao trgovac više puta propadao, sad je muku mučio snabdevajući žene mesnih mandarina poslednjim proizvodima mode. Svet u gradu poznavao ga je kao Jing Huacua ili Ubogog Jinga, ali mu to nije smetalo da se istakne kao poznavalac šaha, kocke i loptanja.

U tom društvu, okupljenom oko Simena, nalazio se i neki Sije Sita, nećak bivšeg vojnog zapovednika grada. Posle prerane smrti roditelja počeo je da vodi tako nesređen život da je ubrzo zatvorio sva vrata mogućnosti da otpočne životni put kao činovnik. Ali kako je odlično svirao na lutnji, instrumentu sličnom mandolini, uživao je posebne naklonosti u užem krugu Simenovih prijatelja.

Među ostalom sedmoricom nalazili su se Ču Šinijen, Sin Tijen-hua, Jin Lišu, Čang Šičije, Pu Čitao, Pan Laikuang i Vu Tijenem. Ovaj poslednji bio je neko vreme zemljomer u okrugu, a kad je smenjen s te dužnosti, počeo je da posreduje u novčanim poslovima mesnih rukovodilaca. Tako je došao u dodir s bogatim Simenom, koji je često i sam učestvovao u sličnim poslovima.

Sva devetorica su bili neobično spretni u korišćenju plemenite Simenove prirode, podrazumevajući i njegovo bogatstvo, i u svakoj prilici su ga podbadali na bančenje, zabavljanje i bludničenje.

*Uz čaše i boce,
pobratima eto,
a veza je čvršća,
što je bura žešća.*

Simen je u poslovima pokazivao spretnosti i pronicljivosti. Njemu su dugovali mnogi službenici u okrugu, ali se njegov uticaj prostirao mnogo dalje i dosezao je čak do izvesne grupe pokvarenih dvorskih službenika koji su u istoriji ostali poznati pod

imenom „četvorica najvećih zločinaca u državi“. Gotovo sam zaboravio da kažem da su to bili svemoćni kancelar Dai Čing, koji je živio od 1046. do 1126. godine, zatim maršal Jang Čijen, kao i njihove visosti evnusi Kao Sui i Tung Kuan. Prema tome, nije bilo nimalo čudno što je u celom kraju osobito poštovan Simen: imao je udela u svim društvenim poslovima, a često je neka odluka zavisila od jedne njegove reči ili preporuke.

Simen je imao kćer iz prvog braka, koja je bila verena, ali još neudata. Njegova prva žena je umrla, a nedavno se ponovo oženio i uzeo mladu gospođicu Mesečinu, dvadeset pet godina staru kćer namesnika Vua, iz Čingho sijena. Gospođica Mesečina, ili bolje rečeno gospođa Mesečina, kako su je svi zvali posle udaje, sad je imala položaj prve supruge. Po prirodi je bila ljubazna i bistra ili se, bar naizgled, mudro prilagodila čudi svog muža, bez obzira na to što je ta čud bila potpuno suprotna njenoj.

Među ostale članove porodice dolazile su dve drugostepene žene, Li Čijao ili Suncokret i tanana i nežna Če Ji, obe nekadašnje zvezde *rascvetanog vrta*. Bilo je tu još i devojaka koje su pomagale po kući, tri ili četiri lepuškasta stvorenja, kojima je, ponekad, Simen ukazivao svoje ljubavne naklonosti. Ali, kako izgleda, ove mu nisu bile dovoljne i on je, u svojoj neumornoj požudi, često odlazio od kuće da se „razigra s vetrovima i razmaše s mesečevim zracima“. A ponekad je zavodio žene i kćeri svojih suseda.

*Sa susedima levo i desno,
veselo pio je vino.
Al' milosti nije imao
za sjajni božurov cvet
ni breskve pupoljak mlad.*

– Trećeg dana idućeg meseca proslaviću s devetoricom svojih prijatelja uobičajenu godišnjicu. Postaraj se da sve bude spremno na vreme, kako bismo taj dan mogli da provedemo gosteći se dostojno događaja. I nađi pevačice – reče jednog dana Simen.

– Više bih volela da ne zahtevaš od mene da se srećem s tim svetom – namršteno odgovori gospođa Mesečina. – Kaži mi i sam, jesu li to ljudska bića? Zar zaista misliš da pogostiš u ovom poštovanom domu tu paklenu rulju đavola, proteranih iz pakla da hvataju duše onih koji su preminuli na zemlji? Zar ne bi mogao da imaš nekih obzira prema svojoj trećoj supruzi, koja se u poslednje vreme zaista ne oseća najbolje?

– Draga gospođo Mesečino, ma koliko sam voljan da ti u većini slučajeva dajem za pravo, u ovom slučaju zaista ne mogu. Što se mene tiče, tvoj nepovoljan sud o mojim prijateljima možeš da zadržiš za preostalu sedmoricu, ali meni za ljubav izdvoj Jinga i Sija. To su dvojica prokušanih prijatelja, s kojima čovek sa sigurnošću može da računa. Sem toga, ovoga puta imam nešto posebno na umu za naš sastanak. Uvek se tako sastajemo da se posle rasturimo, a to je zaista šteta. Ne, ovoga puta ćemo se zaveriti na čvrsto pobratimstvo, na osnovu koga će svaki od nas uvek imati snažan oslonac kod drugih.

– Zaista, to je lepo. Jedino se bojim da će drugi tražiti i naći snažnu podršku kod tebe, ali ako se prilike izmene, biće ti oni od pomoći koliko i oni koji su podetinjili.

– Bolje je za mene ako uvek budem u mogućnosti da pomažem drugima – odgovori, smešeći se, Simen. – Nego, ostavimo to sad. Sve ostale pojedinosti raspraviću sa prijateljem Jingom.

Ali još nije, zapravo, ni izgovorio to ime, kad ču glas malog sobara Tai Ana, hitrog momčića sjajnih očiju i lepo izvedenih obrva, kako najavljuje:

– Čika Jing i čika Sije.

Simen požuri u odaju za prijeme da dočeka dvojicu posetilaca. Jing je imao na sebi postavljen, dosta rđavo sašiven ogrtač od plave svile, ali mu je crna kapica od krepa bila tek ispeglana, a cipele i čarape neuprljane.

– Gde ste vas dvojica u poslednje vreme?

– Eh, juče smo posetili tetku Li i divili smo se nećaci tvoje druge supruge. Poodavno je nismo videli. Da vidiš đavola, koliko je porasla ta devojčica! Uskoro će postati prava lepotica! Majka

će morati da požuri i da joj nađe nekog mladog muža, kad dođe vreme da joj se oduzme devičanstvo. Ali se već sad pribojava da će i njena kći postati tvoj plen.

– Zaista? E onda ću ovih dana otići da je i ja vidim! A gde ste još bili?

– Eto, prekjuche smo otišli da izrazimo saučešće udovici našeg oplakanog prijatelja Pu Čitaoa, a povodom posmrtnih svečanosti. Izrazila je želju da ti zahvalimo, umesto nje, na posmrtnim poklonima. Sramila se da te pozove u svoju bednu kuću, pogođenu nesrećom, da bi učestvovao u oplakivanju pokojnika.

– Zaista? Ko bi ikad pomislio da će taj jadni čovek tako brzo završiti! Nedavno mi je poklonio divnu zlatom ukrašenu lepezu iz Sičuanu, a ja sam se upravo spremao da mu pošaljem svoj poklon. Ali kako je umro, kao poklon najbolje bi pristajala papirnata novčanica, koju mogu zapaliti za pokojnikovu dušu.

– Preostaje nam jedino da popunimo prazninu i da nađemo desetoga – odgovori Sije i uzdahnu. – Tim pre što kroz nekoliko dana održavamo naš godišnji sastanak. Nadamo se, naš dragi brate Simene, da ćemo moći toga dana da računamo na tvoje dobro poznato gostoprimstvo.

– Upravo sam o tome sad razgovarao sa svojom ženom. Ovog puta sam smislio nešto novo. Kažite i sami: ima li ikakvog smisla sastajati se da bismo se posle ponovo razišli? Kakvog ima smisla da samo pijemo i da se bučno veselimo? Predlažem da ovoga puta održimo naš sastanak u nekom hramu i da se, posle svećanih poklona bogovima, pobratimimo uz obavezu da se uzajamno pomažemo sve do kraja života. Razume se, ja ću kupiti sve što je potrebno za žrtvovanje. Vi ostali učestvujte u pokriću troškova, svaki prema svojim mogućnostima. Šta mislite o tom predlogu?

– Nesumnjivo je da lična molba Budi vredi mnogo više od tamjana koji zapali sama udovica. Moramo učiniti sve što možemo da se to ostvari – reče živahno Jing. – Ali molim te, nemoj nikada zaboraviti, čak ni za časak, da smo mi, u poređenju s tobom, bedni mišji repići, iz kojih je teško nešto iscediti.

– Ej, suludo pašče, a ko je ikad očekivao nešto od tebe? – odgovori sa osmehom Simen.

– Zaista je odlična ta tvoja zamisao – priznade Sije, klanjajući se. – Ali koga da izaberemo na mesto Pu Čitaoa? Naše bratstvo ne bi trebalo da bude nepotpuno.

Simen poče zamišljeno da mrmlja i naposletku predloži:

– A šta mislite o mladom Huau, nećaku njegove visosti velikog evnuha Hua? Naša porodična imanja leže jedno pored drugog. Kad se šeta u svojoj bašti, odvaja nas svega jedan tanani zid. Sem toga, široke je ruke, a to mnogo znači. Često sam imao posla s njim. Dovoljno je da mu samo poručim, pa da dođe.

– Misliš na Hua Cusija, onoga što redovno posećuje malu Vu Jin? – uzbuđeno upita Jing.

– Baš na njega.

– E onda mu poruči da dođe odmah. Od takvog čoveka izvući ćemo mnoge gozbe.

– Hajde, hajde, ti si stara izelica. Uvek misliš samo na jelo! Udariće te kap, i to uskoro – poče da ga grdi Simen, dok su se oni smejali.

Simen zatim pozva svog malog sobara Tai Ana i posla ga s porukom susedu.

– A gde će se održati to slavlje trećeg dana u mesecu? – raspitivao se Jing. – Ovde ili u hramu?

– Ostaje nam da rešimo hoćemo li da ga održimo u budističkom ili u daoističkom hramu – odgovori Sije. – Možemo da odemo u Hram Bezgraničnog blagostanja, Jungfu si, ili u Hram Cara od žada, Juhuang mijao. Obadva hrama dolaze u obzir.

– Istini za volju, naše društvo nema nikakve veze sa budizmom – reče Simen. – Sem toga, nemam nikakvih veza sa starešinom budističkih sveštenika Jungfu sija. S druge strane, daoistički sveštenik Vu, koji pripada Hramu Cara od žada, stari je moj poznanik. Stoga predlažem prostraniji i pogodniji daoistički hram.

– Čekaj malo. Istina je da budistički sveštenik nije tvoj poznanik, ali je u prisnim odnosima sa ženom našeg prijatelja Sijea – reče Jing bockajući ga. – Zato predlažem Hram Bezgraničnog blagostanja.

– Budalo, uvek moraš da upadaš svojim glupostima dok drugi žele da govore ozbiljno – odgovori mu Sije sa osmehom.

Razgovor je prekinuo mali Tai An.

– Poštovani Hua nije kod kuće – poče mali Tai An da podnosi svoj izveštaj gospodaru. – Poruku sam predao njegovoj ženi. Učinilo mi se da nije bila mnogo oduševljena, ali vam šalje svoje izraze poštovanja i kaže da njen suprug, iz društvenih obzira, ne može da odbije vaš cenjeni predlog i da ona neće zaboraviti da mu kaže da dođe tačno trećeg dana idućeg meseca. Zatim mi je dala dva kolačića za čaj da grickam usput.

– Ljupka i razumna – zadovoljno promrmlja Simen.

Pošto su popili još po jednu šolju čaja, dvojica posetilaca se digoše. – Obavestićemo ostalu šestoricu – obećaše na odlasku – a skupićemo i doprinose. Tebi ostavljamo, dragi brate Simene, da se o svemu što je potrebno dogovoriš sa daoističkim sveštenikom Vuom.

– Sporazumeli smo se.

– Gledaj da nađeš i neku pevačicu.

– Biće i to!

I tako uz smeh i dosetke posetioci odoše.

U samo jutro prvog dana idućeg meseca, dok se Simen još nalazio u odajama svoje prve supruge, stiže jedan mlad glasnik iz susedne kuće. Uz poruku, kao poklon istovremeno je doneo predivnu sjajnu kutiju sa pozlaćenom vrpcom.

– Moj gospodar – reče glasnik – pozdravlja vas i izražava svoje žaljenje što je neki dan, kad ste mu uputili onu poruku, slučajno izišao, pa tako nije mogao da je primi lično. Doći će tačno trećeg dana idućeg meseca, a u međuvremenu vam šalje svoj skromni dar. Biće vam zahvalan ako mu docnije javite koliki deo izdataka otpada na njega da bi mogao da odgovori svojoj obavezi.

Simen primi kutijicu. Na dugoj crvenoj papirnatoj vrpici kojom je kutija bila vezana pisalo je: „U prilogu se nalazi jedna unča srebra kao moj doprinos za pokriće troškova“.

– To je potpuno dovoljno – reče Simen. – Nije potrebno da vaš gospodar bilo šta naknadno prilaže. Biće dovoljno ako ga zamolite da ne pravi drugih planova i da se zarana pojavi ovde.

– Prenesite i moje pozdrave njegovoj supruzi – dodade gospođa Mesečina. – Nadam se da ću je videti ovih dana. Već unapred uživam u dugom i prijatnom razgovoru s njom.

Pritom dade znak devojci po imenu Frula od Žada da dečaku dade dve vruće prženice. Glasnik se pokloni i otrča. Ali tek što je ovaj nestao, pojavi se drugi glasnik. On je dolazio od Jinga. Nosio je takođe kutijicu s poklonima u ruci.

– Od svog gospodara nosim ukupni doprinos.

Simen kradimice pogleda sadržaj kutijice – unutra je bilo osam zamotuljaka – i predade je svojoj ženi. Zatim otpusti glasnika i pođe da obiđe svoju treću suprugu. Ali tek što je seo uz nju, pozva ga prva. Pred njom je stajalo otvoreno osam zamotuljaka.

– Pogledaj samo: kakav raskošan doprinos! – uzviknu ona s prezrivim smehom. – Taj tvoj Jing bacio se naposletku u veliki trošak. Poslao je jedan srebrni i dva obična novčića. Ali i u drugim zamotuljcima nalazili su se po tri ili pet bednih novčića. Takve trice, takvi otpaci! Mora da su to nastrugali s kakve stare i odbačene bronzane statue. Takve se stvari nikad nisu videle u kući kao što je naša! Ostala bi mrlja na našem dobrom imenu kad bismo primili te trice. To bi trebalo vratiti!

– Pusti to! – reče Simen, nastojeći da je smiri. – Zbog toga se ne vredi uzrujavati. Što se mene tiče, možeš sve to odmah baciti.

Sutradan je odmerio četiri unče čistoga srebra i poslao slugu, malog Lai Singa, da kupi jedno prasence, ovna, pilića, pataka, šest krčaga vina „Zlatni cvetovi“, kao i sve drugo potrebno za jednu takvu gozbu, a takođe i miomirisne štapiće i papirnog novca za žrtvu. Bilo je potrebno da trojica slugu, mali Lai Sing, Lai Pao i mali Tai An, sve to prenesu u hram i predadu na čuvanje svešteniku Vuu.

– Naš gospodar i njegovi prijatelji doći će sutra ovamo da polože zajedničku zakletvu pobratimstva – rekli su svešteniku. – Želja im je da ovde provedu ceo dan u gozbi. Budite tako ljubazni, poštovani gospodine, da sastavite reči prigodne zakletve i da izvršite sve pripreme za gozbu.

Idućeg jutra pojavili su se pred Simenom devetorica pozvanih u svečanom ruhu. Stali su u polukrug i izmenjali pozdrave s puno

dostojanstva. Na brzinu su nešto doručkovali, a zatim su se svi uputili Hramu Cara od žada.

Odmah po dolasku u hram počeli su da razgledaju prostrane dvorane, izdignute krovove, kao i mnogobrojne visoke kamene zidove. Na glavnim vratima blistao je natpis od osam slova, izrađenih u zlatu na crvenoj osnovi. Tri krivudave stazice vodile su uz brdo do hrama. Sva je unutrašnjost bila napravljena od prozirnog mermera, tako da se pogled u njemu gubio. Dvorana, s tavanicom u obliku luka, prelivala se u zlatu i plavetnilu boje ptice kovača. U sredini, na prestolu preuzvišenog veličanstva, sedeo je „Stari predak trostruke čistote“, dok se u dvorani, koja se nalazila njemu iza leđa, video lik Lao Cija na leđima Crnog bivola.

Kroz jedna vratanca u zidu manje dvorane posetioци su došli u odeljenja sveštenika Vua. S obe strane stazice prostirale su se livadice zelene kao jaspis, prošarane cvećem, a sve u hladovini visokih linija s plavkastozelenim krunama, čija je boja lako odudarala od bledozelenih bambusa. Digavši pogled, Simen pročita na dva stuba na vratima ovaj napis:

*U ovim pećinama našeg duha
zaboravljeni su i prostor i vreme;
na našim zamišljenim ostrvima
bolovi i radosti nemaju pristupa.*

Sveštenikov stan sastojao se od tri odaje u prednjem delu zgrade. U tim odajama je obično vršio sveštениčke dužnosti. U čast gostiju one su sijale od čistoće. U srednjoj odaji visila je slika Cara od žada iz zlatnog nebeskog dvorca, dok su na zidovima susednih odaja visile slike s likovima duhova purpurnog dvora i četvorice nebeskih maršala, a to su bili Ma, Čao, Ven i Huang, koji su gledali dobrostivo nadole. Uspravan, ispred svog klečala, sveštenik je primio goste s lakim poklonom, a zatim ih je pozvao da sednu i popiju čaj.

Posle čaja pošli su u obilazak okoline. Kad bi se našli pred statuom ovog ili onog sveca, ovi raskalašnici nisu mogli da se

suzdrže od šaljivih primedbi. Tako je došao na red i tigar na slici pored nebeskog maršala Čaoa, pred kojim je stajao kao ukopan Pan Laikuang.

– Hej, momci, pogledajte tigra pored starog Čaoa – uzviknu on. – Mora da je životinja bila vegetarijanac, inače bi sličan pratilac bio pomalo nezgodan.

– Tikvane, tigar se uvek nalazi u pratnji nebeskog maršala – reče Jing u nameri da ga ispravi.

– Zaista! Što se mene tiče, više bih voleo da ne šetam s tako opasnim pratiocem! – povika Sije, isplazivši jezik kao da se tresе od straha.

– O čemu govorite? – upita Simen, približivši se grupi ispred tigra.

– Ah, izgleda kao da se Sije preplašio ovog opasnog pratioca – odgovori suvo Jing. – Kad bi ti posedovao samo polovinu bojažljivosti tog tigra, osmorica tvojih proždrljivih drugova smrtno bi te preplašili za tili čas! – Na to su se svi nasmejali.

– S obzirom na to da gospoda govore o tigrovima – prekide ih sveštenik – nije nezanimljivo pomenuti da se upravo sada pojavila takva jedna neman u ovoj okolini. Već je napao mnoge osobe, a među ostalima i desetoricu lovaca, koji su stavili život na kocku u nameri da ga ubiju.

– Kako? – uzviknu Simen.

– Jeste, jeste, a zar vi, gospodo, ništa ne znate o tome? Ja sam tek nedavno saznao od jednog od mojih ljudi koje sam poslao u Henghai đin, u pokrajini Džengđžou, da prikupe milodare od našeg zaštitnika, bogatog vlastelina Čaija. Na povratku, prolazeći kroz šume planine Čingjang, ugledao je životinju užarenih očiju i čela s belim prugama. Sad se više putnici i trgovci ne usuđuju sami na put preko planine Čingjang, nego putuju u grupama. Vlasti su nedavno raspisale nagradu od pedeset unča srebra onom srećniku koji ubije tigra. A kolike su tek batine morali da podnesu ti jadni čuvari šuma kojima nije pošlo za rukom da uhvate to čudovište!

Kad je čuo za nagradu, Pan Laikuang uzbuđeno poskoči:

– Ura, još sutra ću poći u lov na tog tigra. Kako bih mogao dozvoliti da mi tako lep iznos isklizne iz ruku.

– Čini mi se da tvoj život nema velike vrednosti za tebe? – upita Simen.

– Šta ti je život: danas si tu, a sutra te nema. Najvažnija stvar u životu su pare.

– Ta ti je pametna! Izgleda da je potrebno da ti ispričam jednu pričicu – ču se odjednom u tom horu veseli Jingov glas. – Jedanput se neki zelenaš našao u tigrovim kandžama. Njegov sin, koji mu je priskočio u pomoć, upravo je potegao bodež da udari tigra. „Stani“, uzviknuo je jadnik, „upropastićeš tako skupocenu tigrovsku kožu!“

Kad se smeh malo stiša, sveštenik predloži da otpočne svečanost, jer su jela za žrtvu već bila pripremljena. Zatim izvuče ispisanu hartiju i reče:

– Evo zakletve pogodne za ovu priliku. Kojim redom gospoda žele da se ispišu njihova imena?

– Simenovo ime mora da bude na prvom mestu – povikaše svi jednodušno.

– Po starosti. Jing je pre mene – usprotivi se Simen.

– Eh, danas se prvenstveno računa po novcu, a ne po godina-ma starosti – poče da se protivi Jing. – A sem toga, niko od nas ne uživa veće poštovanje i nije vredniji od tebe. Tvoje prvenstvo je po pravu.

– Do srca me diraš – odgovori Simen, ali posle kraćeg otpora pristade da postane „Veliki brat“. Na drugo mesto je došao Jing, treće je pripalo Siju. Četvrto mesto je ostalo zauzeto za novoizabranog člana Hua Cusija, s obzirom na njegovo bogatstvo. Ostali su išli po uobičajenom redu i sveštenik je tako i uneo njihova imena u spis. Zatim je zapalio miomirise i dok su njih desetorica svečano stajali ispred lika Cara od žada, on je naglas počeo da čita sledeće:

– Jednog dana, meseca toga i toga, godine te i te, za vreme skladnog kraljevstva, prišli su na ovu posvećenu zemlju desetorica

vernika iz okruga Čingho, kraja Tungping, u pokrajini Šandung, pod moćnom vlašću dinastije Sung, niže navedeni Simen Čing, Jing Počije, Sije Sita, Hua Cusi itd. i pošto su zapalili miomirise tek opranim rukama, prema svetlom primeru društva iz Breskvine bašte, sa žarom koji bi mogao da se poredi sa onim kojim su bili prožeti najprisniji prijatelji Kuan Jivua i Pao Šuja, a sećajući se reči božanskog Konfucija: „Svi ljudi između Četiri Mora morali bi da budu braća“, sa svom svojom poniznošću najavili su svoju nameru da obrazuju bratstvo, tako čvrsto i nerazdvojivo kao što su meso i kost. S tim mislima u duši, prišli su ovom oltaru smerna koraka, položili su svoj doprinos u mesu, kao i u papirnim novčanicama, za žrtvu, pali su na kolena s dužnim poštovanjem i izrekli sledeću molitvu: „O, božanski gospodar i Care od žada zlatnog nebeskog dvorca, i vi duhovi sa zemlje i iz kraja Čingho, i vi veliki duhovi iz svih pet krajeva neba kojima je danas učinjena počast, učinite da dimovi miomirisa, koje palimo za vas otvorenih srca, dopru do vaših prebivališta i priklonite ljubazno vaše uvo našem zavetu: „Mada smo rođeni u različite dane, spremni smo umreti istog dana. Neka naša veza nikad ne bude uznemirena. Sreće i radosti postaće nam zajedničke, a u patnjama ćemo odano pomagati jedan drugome. Veza koja se sklapa neprekidno će biti obnavljana. Onaj među nama koji je bogat i poštovan, podržaće one koji su jadni i bedni među nama. Svakog dana, svakog meseca, obnavljaće se ovaj sporazum. Neka naše prijateljstvo bude duboko kao zemlja i visoko kao nebo. Neka bi nam bio podaren dug život, bezgranična sreća i blagonaklonost onih s neba.“

Po završetku čitanja pobratimi su se jednovremeno poklonili, a zatim su se, jedan za drugim, prema svom redu, osam puta poklonili pred likom Cara od žada. Paljenjem papirnih novčanica završena je svečanost.

U međuvremenu, postavljene su dve trpeze s velikim tanjirima i posudama, i društvo je sad posedalo da nastavi svečanost bogatom gozdom. Ali usred bučnog veselja stigao je Simenu glasnik s vešću da ga zove mudra gospođa Mesečina, jer je treća supruga pala u duboku nesvesticu. Simen se odmah izvinio i

napustio gozbu, a s njim je pošao i njegov sused Hua, pošto se istim putem vraćao kući.

– Eto ti na, odoše ova dvojica bogataša i prepustiše nas siromahe sudbini – uzviknu za njima Jing. Međutim, njihov odlazak nije nimalo uticao na veselo raspoloženje ove sabraće. „Strpavši u grlo celi Taišan, bez imalo zahvalnosti u srcu prema majci zemlji koja je sve to dala“, nastavili su da banče sve do ponoći, jedući i pijujući koliko god je moglo da stane u njih.

*Sunce je prešlo visoko preko grana dudova –
pili su.*

*Planine su se nečujno prevukle zracima sutona
– još su pili.*

*Naposletku se javio srp mladog meseca iznad krošnji
da ih otprati onako teturajuće kući, naslonjene
na nepoznate ljude.*

Nekoliko dana docnije Simena je posetio Jing.

– Kako je moja treća rođaka? – upita.

– Nije najbolje. Upravo sam poslao po lekara. Nego da te pitam, da li ste dugo nastavili da bančite one večeri?

– Rasturili smo se negde posle drugih bubnjeva. Taj dobri stari Vu činio je takve napore da ostanemo; bilo je dobro poodmaklo kad smo se rastali. Zaista je to bila divna sedeljka. Nebu možeš da zahvališ što si otišao ranije. Ali sad da pređem na ono zbog čega sam došao u posetu, naime da ti javim jednu nesvakidašnju vest.

– Da čujem!

– Zamisli samo! Onog tigra, o kome je govorio sveštenik Vu, tigra s planine Čingjang, ubio je juče jedan čovek golim rukama.

– Glupost, pričaj ti to nekom drugom.

– Šta? Zar ne veruješ? Slušaj, izneću ti sve pojedinosti. – A zatim, sav uzbuđen, mlatarajući rukama i skakućući s jedne noge na drugu, Jing počeo da priča:

– Taj čovek se zove Vu Sung i rodnom je iz kraja koji se graniči s Janguom. Mlađi među dvojicom braće, pa je stoga, a po svojoj

prilici i još zbog nekih neslaganja, napustio roditeljsku kuću i neko je vreme radio kod bogatog Čaja u Henghai đinu. Posle oporavka od neke bolesti pošao je da traži starijeg brata. Put ga je vodio preko planine Čingjang, gde se, odjednom, našao licem u lice s tigrom. Udarao je po životinji šakama i nogama toliko da ju je ubio.

O svemu tome Jing je izneo najsitnije pojedinosti, i s takvim pokretima da je ostavljao utisak kao da je on prisustvovao tom činu, i da je on sam smlatio tigra svojim rukama.

– Upravo će u ovom času pobednički ući u dvorac okružnog namesnika zajedno sa svojim plenom – gotovo bez daha završi svoje pripovedanje Jing.

– To ne smemo propustiti. Nešto ćemo na brzinu gricnuti pre nego što pođemo.

– Nemamo vremena. Stići ćemo suviše dockan. Nikako, bolje da potražimo mesto na balkonu kakve krčme u Širokoj ulici, odakle bismo bolje mogli da vidimo.

Simen pristade pa, pošto je obavestio sluge da neće doručkovati, na veliku brzinu prebaci preko ramena ogrtač za izlazak i, uhvativši Jinga za ruku, iziđe napolje.

Usput sretoše Sija.

– Kladio bih se da i vas dvojica idete da vidite tigra.

– Pogodio si. Hajde s nama.

– Svakako. U glavnoj ulici je toliko sveta da je prosto neprolazna.

Posle kraćeg vremena našli su lepa mesta na balkonu na prvom spratu neke velike krčme u glavnoj ulici. Nisu dugo čekali, a zatim su čuli bubnjeve i gong. Odozdo, duž ulice, svet je počeo da izdužuje vratove. Četa čuvara lova išla je u dvojnim redovima i nosila duga koplja, na čijim su se vrhovima vijorile crvene peče, a iza njih su četvorica ljudi s velikom pažnjom nosili tigrovo telo na nosilima pokrivenim žutom svilom. Na kraju povorke, na belom lepom jahaćem konju, dolazio je hrabri ratnik, onaj koji je ubio tigra.

Gledajte tog divnog junaka! Bio je visok sedam stopa. Lice mu je bilo široko, četvrtastih vilica, a oči su mu sijale kao svetle zvezde, dok mu je mirni prodorni pogled bio upravljen negde

daleko. U ruci je čvrsto stezao tešku gvozdenu batinu. Tigrovi i leopardi u svojim logama u planinama zaista bi morali da zaustave dah ako bi ovaj div, uspravivši se, potegao ovu gvozdenu batinu na njih. Medvedi u pećinama i gudurama svakako da bi mogli da preporuče duše svojim bogovima ako bi ova momčina upravela na njih svoje strahovite udarce. Mladi junak nosio je na glavi turban sa izvezenim znakom svastike i ukrašen sa dva srebrna cveta. Na sebi je imao lovačko odelo od grube vune, krpljeno i poprskano krvlju, a preko toga je nosio otkopčan jednostavan širok kaput starinskog kroja, napravljen od crvenog satena.

– Trebalo bi raspolagati snagom vodenog bivola od hiljadu funti, pa imati s njim posla – prošaputa Simen, okrećući se svojim prijateljima i grickajući pritom nokte od uzbuđenja. Pijuckali su vino, gotovo bez daha, i izražavali svoje divljenje. Dakle, to je bio junak dana, slavni Vu Sung iz Jangku sijena.

Povorka je naposletku stigla do dvorca okružnog namesnika. Vu Sung je sjahao i pošao dugim koracima ka dvorani u kojoj ga je čekao namesnik, okružen svojim službenicima. Ugledavši tako snažnu junačinu i ubijenu životinju, ispruženu na zemlji ispred rumeno obojene tribine, mandarin pomisli u sebi: „Ko bi drugi mogao da učini tako nešto?“

A zatim, s ljubaznim osmehom, okrenu se Vu Sungu i zamoli ga da ispriča od početka do kraja, najtačnije, kako se odigrao ceo taj događaj. Službenici koji su ga okružavali s obe strane ježili su se od užasa slušajući njegovo izlaganje.

Mandarin je zatim ponudio junaku tri počasna gutljaja i naredio da mu predadu raspisanu nagradu u visini od pedeset unča srebra.

Vu Sung, poklonivši se do zemlje, skromno odgovori:

– Za ovo nije zaslužna moja slaba snaga, no više blagosloveni uticaj koji je dopirao od vašeg gospodstva i neke srećne prilike. Zaista, ja ne zaslužujem tako visoku nagradu, a boli me što su toliki zaslužni čuvari lova tako strogo kažnjeni zbog ovog tigra. Da li bi se vaše gospodstvo umilostivilo da sasluša moj ponizni predlog? Dozvolite da nagrada bude podeljena ovim vrednim čuvarima lova, da bi velikodušnost vašeg gospodstva još više zablistala.

– Neka bude volja milostivog junaka – ljubaznim glasom odobri mandarin.

Tada Vu Sung podeli srebro. Dirnut tolikim čovekoljubljem i takvim osećanjem dužnosti i bratstva, mandarin odluči da uzme u svoju javnu službu Vu Sunga.

– Vaš rodni kraj, Jangku, i moj okrug Čingho, graniče se – reče mandarin. – Hteo bih da vas uzmem u službu kao kapetana garde. Vaš posebni zadatak bio bi da gonite lopovske bande na istoku i na zapadu od reke Čing. Šta mislite o tome?

Vu Sung kleče i zahvali:

– Učiniću i ono što je nemoguće da bih se pokazao dostojnim tolikog poverenja.

Tada mandarin dade znak svom sekretaru, koji odmah napisa ukaz, i tako je Vu Sung postavljen za kapetana garde.

Najugledniji građani okruga prilazili su i čestitali Vu Sungu, i više dana su trajale gozbe u njegovu čast. U oba okruga pokrajine Tungping njegovo ime se nalazilo na ustima svijū.

*Moćan zatočnik i odvažan borac,
zamahnuo je snažno u šumama mračnoga Čingjanga:
zateturao je tigar i ostao miran.
Odzvanjalo je od pohvala u lovčevu čast.*

Jednog dana, idući ulicom, Vu Sung je čuo da ga neko zove.

– Hej, brate, zar me ne poznaješ?

Kad se okrenuo, imao je šta i da vidi: pred njim je stajao Vu Ta, njegov brat, koga je toliko dugo tražio.

*Radosne bore na licu
usta u osmeh otvoriše.*

Rđava žetva i zatim nestašica namirnica naterale su Vu Taa da okrene leđa rodnom gradu i da se odseli zajedno sa kćerkom, malom Jing, u gradić Čingho, gde je iznajmio skroman stan u Ulici purpurnog kamena. Zahvaljujući svom slabašnom telu, svom

služinskom ponašanju, ružnom izgledu i smežuranoj koži, susedi su mu nadenuli imena Čovečuljak od Tri Pedlja i Patuljak, i često je bio predmet njihovih ismevanja i šala. Zараđивao je za život hodajući celog bogovetnog dana ulicama s korpom na leđima i nudeći vruće prženice. Poslovi nisu išli bogzna kako dobro, i posle pola godine boravka u Čingho sijenu istopila se njegova mršava ušteđevina. Ponovo je morao da napusti kuću i da se preseli u neku jeftiniju. Prenočište je našao kod nekog gazde Čanga. Tu je stanovao u malom dućanu koji je gledao na glavnu ulicu. Nastavio je i dalje da raznosi svoje prženice, ali je uspeo svojim prijateljskim načinom ophođenja i uslužnošću da stekne naklonost upravitelja imanja, koji ga je oslobodio plaćanja stanarine.

Gospodar Čang, bogati šezdesetogodišnjak, posedovao je desetine hiljada smotaka novčanica od hiljadu, ali nije imao ni sina ni kćeri koje bi mogao nazvati svojim. Jedino je imao ženu, staru, strogu i uzdržljivu. U kući nije bilo nijedne kapljice mlade krvi koja bi mu razigrala srce. Često puta je, udarajući se žalostivo u grudi, uzdisao:

– Bedni starče bez dece, šta imaš od svojih novaca?

Ali mu je žena jednog dana odgovorila:

– Hajde da pokušamo nešto, pozvaću posrednika da ti kupi dve lepe, mlade ropkinje. Što se mene tiče, mogu da te zabavljaju od jutra do sutra svojom igrom uz lutnju.

Prirodno, stari gospodin je radosno primio ovaj predlog i nekoliko dana docnije jedan posrednik doveo je dve lepe devojke njegovoj kući. Ali na nesreću, šesnaestogodišnja Pan Jilijen umrla je uskoro po dolasku. Ona druga, petnaestogodišnja Pan Đinlijen, bila je šesta kćerka nekog bednog krojača po imenu Pan, koji je stanovao u južnim predgrađima grada. Ime Đinlijen, ili Zlatni Lotos, dobila je zbog svojih prerano sazrelih draži i zbog svojih divnih majušnih stopala. Posle očeve smrti je malu, kojoj je bilo tek devet godina, majka prodala uglednoj kući nekog gospodina Vanga. Tu je učila pevanje, sviranje na lutnji, a isto tako i veštinu čitanja i pisanja. Bila je neobično hitre i prevrtljive ćudi. Jedva je napunila trinaest godina, a već je znala kako da ulepšava obrve i

oči, kako da narumeni usnice i jagodice. Zнала je da svira u frulu od bambusa, a i gitaru. Dobro je radila sve ručne radove, osobito one iglom, a naučila je i da govori jezikom prosvećenog sveta. Umela je da pravi talase na kosi, i to vrlo privlačne. Na svom mladom telu rado je nosila tesne haljine. Tako je izrasla mala lepa zavodnica.

Kad je Zlatni Lotos navršila petnaest godina, razboleo se i umro stari Vang. Njena majka je požurila da je otkupi za dvadeset unča srebra i odmah ju je prodala kući Čang. Ovde je Zlatni Lotos imala prilike da se usavrši u mnogim umetnostima, osobito je dobro naučila da svira na instrumentu zvanom pi-pa, sličnom mandolini ili staroj gitari, sa sedam žica. Sad je iza sebe imala osamnaest proleća i pretvorila se u savršenu lepoticu. „Lice joj je imalo čar breskvinog cveta, a dve obrve bile su tako lepo izvijene da su ličile na dva luka mladog meseca“. Gospodin Čang je dugo vremena prikrivao svoju požudu za njenim telom. Plašio se svoje stroge žene i nije smeo da ubere ovaj prekrasni cvet. Ali jednog dana, dok je njegova žena bila u poseti kod neke susedke, ipak je u tome uspeo. Pet puta se pokajao za kratku nasladu tog tajnog pristupa. Odmah su ga uhvatili: prvo, leđobolja; drugo, suzenje očiju; treće, zujanje u ušima; četvrto, prehlada u glavi i peto, katar creva.

Prirodno, kako dugo vremena nije mogao da prikriva te patnje od svoje žene, došlo je do burne svađe i prepirke, s napadima i udarcima po jadnoj devojci Zlatni Lotos. Sve je to teško pogodilo gospodina Čanga, pa je odlučio da je uda van kuće. Bio je spreman čak i da joj dâ spremu. Kad su za to čule njegove sluge, predložili su da njihov dobroćudni stanar, udovac Vu Ta, postane, kao najpogodniji, muž Zlatnog Lotosa. Razmišljajući o tome, gospodin Čang je zaključio da bi to bilo zgodno, jer bi mu omogućilo da s vremena na vreme tajno posećuje Zlatnog Lotosa. Tako je sa zadovoljstvom prihvatio predlog. Od srećnog Vu Taa niko nije tražio da plati ni paru. Dobio je mladu ženu bez ikakvih troškova. Gospodin Čang je čak i posle svadbe blagonaklono gledao mladi par i uvek je bio spreman da pomogne mužu ako bi se ovaj slučajno našao u nevolji.

Kad god bi Vu Ta, koji je prodavao svoje prženice po ulicama ništa ne sumnjajući, morao da ode od kuće na ceo dan, njegov

dobročinitelj, čim bi mu se ukazala pogodna prilika da ga niko ne vidi, prikrao bi se prebivalištu svoga stanara i nastavljao tajni odnos sa Zlatnim Lotosom. Jedanput je suprug zatekao gospodara i na delu, ali se plašio da bilo šta preduzme, jer je dobro znao da je kao ilovača u rukama tog starca. Tako je veza nastavljena, sve dok jednog dana ozbiljan katar creva nije odneo gospodina Čanga. Njegova žena, koja je znala za tu vezu, odmah je pokazala negodovanje i izbacila Zlatnog Lotosa i njenog muža iz kuće. Tako je Vu Ta bio primoran da potraži novo prebivalište. Na svoju sreću, uspeo je da iznajmi nekoliko sobica u kući nekog Vanga, na zapadnoj strani Ulice purpurnog kamena. Tako je mogao ponovo da obija ulice sa korpom na leđima i prodaje prženice, a zarada je bila taman za bedan život. Zlatni Lotos osećala je samo prezir prema toj bednoj gomilici koja se nazivala njenim suprugom. Među njima je često dolazilo do prepirki, i u svojoj ljutnji proklinjala je uspomenu na starog Čanga.

– Zašto me je, među svim muškarcima na tom širokom svetu, dao baš ovom stvorenju koje ponizno guta svaku uvredu, koga i najmanja količina vina opije do te mere da ga ni obučarsko šilo ne može održati budnim. Kakav sam ja počinila zločin, jedna li sam, u nekom prethodnom životu, da budem kažnjena ovakvim brakom?

Ponekad, kad je bila sama, nastojala je da zaboravi na sve to uz pesmu „Izgušnjeno jagnje nad ponorom“:

*Oh, zabludo, o nesrećna zamko,
možda je to varka, ali...
kako može prezrena žaba
da se spari s veličanstvenom feniks pticom?
Zar sam ja zlato pušteno da teče prljavim potokom?
Čak i kad liči na najčistiji bakar,
može li bakar da se poredi sa zlatom?
On je prostak i prostoga roda,
a usud mu dade da grli
jaspisno telo moje, kao jagnje meko.
Plemenita roda, na gomili kala živim,
a ipak, predivan miris širim.*

Poštovani čitaoče, jasno je da je privlačna žena, koja poželi zgodnog ljubavnika, uvek u stanju da ga nađe, samo ako ima malo duha. Davno je poznato da lepota i darovitost retko srećno idu zajedno. Mnogo puta je slučaj da je potražnja zlata daleko veća od ponude. Ali da skratimo, ovaj Vu Ta mogao je da bude i dobar đavo, ali mu to ništa ne bi pomoglo da bude manje odvratan svojoj ženi. Toliko je želela da ostane sama, da se izjutra čudila kako uspeva da sačeka njegov odlazak s prženicama. Najviše je volela da provodi vreme iza prozora na balkonu koji je gledao na ulicu. Tamo bi ponekad prislanjala grudi, slične dvema dinjicama, na zavese i pružala na ulicu božanska stopala slična zlatnim krinovima. Uživala je da izaziva pažnju dokonih pomodara na ulici. Uskoro je počelo šetkanje ispred prozora, a noću su odjekivale lutnje, mazne reči i ljubavna dobacivanja. Ponekad bi poneko i zapevao:

*Jadno i meko jagnjeće pečenje,
šćepao te čeljustima lotalica pas.*

Te i druge slične reči lako su prelazile preko mladih usana. Svakako da je to izazivalo pažnju, pa nije ništa čudno što je naposljetku i muž saznao za to. Tada je Vu Ta odlučio, s obzirom na prilike, da bi bilo mudrije odseliti se iz Ulice purpurnog kamena. Stoga je jednog dana predložio da promene prebivalište.

– Dangubo, naivna budalino! – počeo da viče žena. – Možda imaš nameru da se preselimo na neko još bednije mesto, među nepoznati svet, gde će nam se susedi još više smežati? Ako si već odlučio da se seliš, potrebno je onda da nađeš dovoljno novaca da bismo naposljetku mogli da nađemo pristojnu kućicu za naš račun.

– A gde misliš da bih mogao da nađem novaca za veću najamninu?

– Uh, budalo jedna, ni za šta nisi sposoban! Prljavi klipane! Još se usuđuješ da kažeš da si muškarac! Ako nemaš novaca, založi moj nakit. Nemaš ništa protiv. Uvek ćemo moći da ga otkupimo.

Vu Ta je odmah dobio deset talira na zajam i za te novce iznajmio je stan od četiri sobe u Zapadnoj ulici. Dve sobe su se

nalazile u prizemlju, a dve na spratu. Oko kuće se prostirao vrtić. Kad su se naposljetku preselili, i kad je sve bilo sređeno, Vu Ta je opet počeo da obilazi ulice i da nudi svoje prženice. Tako je s mukom zarađivao hleb.

Prodajući tako prženice po raznim delovima grada, naleteo je na brata Vu Sunga. Van sebe od radosti, pozvao ga je kući. Odveo je Vu Sunga odmah u odaje na prvom spratu i pun ponosa predstavio ga je svojoj ženi.

– Evo ga, čuveni ubica tigra sa planine Čingjang, zapovednik straže, tvoj dever Vu Sung.

Prekrštenih ruku, Zlatni Lotos podigla je oči pune divljenja prema deveru.

– Deset hiljada sreća – promrmlja, a zatim se oboje lako pokloniše u znak pozdrava. Sa sramežljivom uzdržanošću, Vu Sung je primetio njenu savršenu lepotu. Stariji brat nije hteo da čuje ni za kakva opravdanja i navaljivao je da gost ostane na večeri, a da bi upotpunio skromne zalihe namirnica, pošao je lično da nešto dokupi. Tako su njegova žena i brat ostali kratko vreme sami.

S prikrivenim divljenjem posmatrala je Zlatni Lotos ovaj redak primerak fizičke snage pred sobom.

Uzbuđivala ju je pomisao na tako strašnu snagu koja je mogla da obori tigra.

„Kako je moguće“, upita se iznenađeno u sebi, „da su ova dvojica od iste majke rođeni. Jedan bez oblika, kao sasušeno stablo, svega tri desetine čoveka, a sedam desetina nakaza! Drugi je junak prepun snage. Oh, najjednostavnije bi bilo da se nastani kod nas“, zaključila ona.

– Gde stanujete, dragi devere? – upita ona, a lice joj se sijalo od osmeha. – Ko se brine o vama?

– Položaj mi ne dozvoljava da stanujem suviše daleko od dvorca. Iznajmio sam sobu u jednoj obližnjoj kući. Dvojica mojih momaka staraju se za moje potrebe.

– Ne biste li hteli, dragi devere, da se preselite kod nas? Pomisao da vam prljavi vojnici pripremaju jelo i spremaju stvari, brrr,

kako je to žalosno! Ovde bi vam vaša snaja pripremala jelo i starala bi se s najvećom brigom o svim vašim potrebama.

– Vrlo sam vam zahvalan – neodređeno odgovori Vu Sung, ustežući se da primi ponudu.

– Svakako da živite s nekom prijateljicom? – poče ona oprezno da se raspituje. – Možete i kod nas da živite s njom bez ikakvih briga ili smetnji.

– Nisam oženjen – odgovori on.

– Koliko rascvetanih proleća broji moj dever?

– Dvadeset i osam uludo rasutih godina.

– To znači da ste od mene stariji pet godina. A gde ste živeli ranije?

– Prošlu godinu sam proveo u okrugu Čangdžou. Ni u snu nisam pomišljao da se moj brat u međuvremenu nastanio ovde.

– Dragi devere, teško mi je da vam objasnim u nekoliko reči u kakvom smo položaju. Međutim, istina je da je moj brak s vašim bratom – možda on ima vrlina na drugim stranama – za mene značio dosta patnji zbog podrugivanja suseda. Ali kad bi sada jedan snažan i moćan čovek, kao što ste vi, stanovao s nama, ko bi se više usudio da pisne nešto protiv nas?

– Hm... moj brat je dobar po duši... ali ja, s druge strane, vrlo se lako naljutim...

– Niste vi takvi – reče ona smejući se.

Samo snaga i hrabrost,

mir doneti mogu!,

tako kaže jedna stara mudra izreka. Imam i ja svoju ćud i teško mi polazi za rukom da podnosim uvrede.

– Ali vas je, s druge strane, uljudan način ophođenja moga brata sačuvao od ozbiljnih neprilika.

Tako je tekao razgovor između njih dvoje u unutrašnjim odajama Vu Taovog doma. Jedno od dvoje sagovornika u sebi je izgaralo od želje. Naposletku se pojavio i Vu Ta.

– Draga ženice, da li bi ti bila tako ljubazna da odeš i vidiš kako teku pripreme u kuhinji?

– Čuj ti ovog naivčinu! – odgovori ona namrgođeno. – Da li je pristojno ostaviti posetioca samoga ovde gore? Pozovi staru majku Vang, koja stanuje u susedstvu, pa neka se ona pobrine za kuhinju.

Poslušni Vu Ta otkasao je napolje i uskoro se vratio s majkom Vang. Naposljetku su seli za sto prepun ribe, pečenog mesa, povrća, vina i slatkiša.

– Molim te, dragi devere, budi tako milostiv i podeli s nama našu skromnu trpezu i naše blago vino – reče Zlatni Lotos, nudeći prvi tanjir gostu.

– Snajo, primi moju zahvalnost i molim te nemoj da se ispričavaš.

Dok je domaćin sipao vino, Zlatni Lotos stavljala je gostu naj-lepše komade na tanjir, moleći ga pritom svojim najzanosnijim osmehom da se služi.

Vu Sung je bio jednostavno stvorenje i smatrao je da su svi ti znaci pažnje prosto izrazi gostoprimitstva. Nije mu bilo ni na kraj pameti da pomisli da je žena pred njim odrasla u podređenom položaju i da se u njenoj ljubaznosti prikriva niska namera. No i pored toga nije mu promaklo da je povremeno pogledom milovala njegovo telo od pete do glave, a nekoliko puta, sav zbunjen, morao je da obori i pogled. Stoga je, po završenoj večeri, požurio da se oprost, odlučno odbivši njen usrdni poziv da ostane.

– Drugi put, draga snajo.

– Ali ćete doći da se nastanite kod nas, zar ne? Imajte na umu ono što sam vam ranije kazala, naime, koliko poruga moramo da podnesemo od suseda. Vaše prisustvo bi predstavljalo nešto dragoceno za nas! – molila je usrdno čak i na vratima.

– Vrlo dobro, draga snajo, pošto vi to želite, narediću da još večeras prenesu moje stvari.

– Vaša ropkinja vas čeka.

DRUGA GLAVA

IZA ZAVESE NA VRATIMA LEPTICA
JE SPLELA FINU MREŽU.

BRBLJARIJE MAJKE VANG U NJENOJ ČAJDŽINICI.

*Lotosovo lice
belo kao sneg – sjaj svežine mladoga tela –
kao poluzatvoreni cvet breskve,
naslonjena stoji na dovratku praga.
Iza providnog zastora eno je,
kad, gle, njene oči njegove nađoše.
Zacrvenela se od srama,
ali ga i dalje gleda.
Pogođen je
i sad šeta pred prozorom njenim.
Upoznati se, razgovarati s njim.
Oh, pomisli, beži daleko!
Prošetati s njim, stati uz njega, možda i sestiti.
Oh, zanosu – kad bih mogla da ga zagrlim.*

Sutradan po podne Vu Sung se preselio kod brata. Kad su vojnici istovarili njegov prtljag i njegov krevet, Zlatni Lotos je osetila zadovoljstvo, kao da je neko uneo neprocenjivu dragocenost u kuću. Potrudila se da ustane ujutro tačno u šest, tako da bi deveru sve pripremila da ne zadocni na prvu smotru u dvoru. Donela mu je tople vode za umivanje i morao je da obeća, pre nego što

je napustio kuću, da će posle smotre svratiti na doručak i da se usput neće nigde zadržati.

Naljutilo ga je kad je video da Zlatni Lotos svojim rukama poslužuje čaj.

– Neprijatno mi je, draga snajo, kad vidim koliko se brinete oko mene. Naređiću jednom od vojnika da me sutra posluži čajem.

– Kakve su to misli, dragi moj devere! Zašto da vas ja ne poslužim? Na kraju krajeva, vi ste član porodice. Istina, mala Jing mi pomaže, ali mi se ona ne sviđa. Suviše je nespretna. Čudo bi napravila s mojim posudama na ognjištu.

– E, onda sam primoran da prihvatim vaše ljubazne usluge.

Nekoliko dana po svom dolasku Vu Sung je dao starijem bratu komad srebra da kupi kolača i drugih poslastica i da ih pošalje susedima na poklon. Susedi su požurili da prirede prijateljsku gozbu. Posle toga bio je red na Vu Taa da pokaže svoje zadovoljstvo i priredi sam gozbu. Tako je Vu Sung uspeo da poboljša bratovljeve odnose sa susedima.

Vu Sung, koji je uvek bio ljubazan, nije zaboravio da snaju iznenadi komadom satena, vrlo živih boja, za novu haljinu. Nju je taj poklon popeo na sedmo nebo.

S odanošću, gotovo ropskom, Zlatni Lotos je činila sve što je umela, bez obzira bilo to dockan naveče ili rano ujutro, kad se Vu Sung vraćao s dužnosti, da mu ugod i da mu priredi najukusnija jela koja je umela da kuva. A Vu Sung, naivan i neiskus, nije primećivao ništa sumnjivo iza svih tih njenih dela. Ali kad bi ona stavila neku primedbu koja je jasnije ukazivala na njene namere, on jednostavno nije odgovarao.

Tako je Vu Sung mesec dana stanovao u bratovljevoj kući. U međuvremenu je došla zima i nekoliko dana je sa severa besnela oštra novembarska oluja. Nebo je bilo pokriveno crvenkastim gustim oblacima, a zatim je, iznenada, počeo da pada blagotvorni gusti sneg.

*Desetine hiljada milja u krugu
sve je u ružičastom oblaku.*

*U vazduhu
blagotvorna zavesa lebdi.
Nad krovovima vrtlože se pahuljice
u predivnoj igri.
Uskoro je debeli snežni pokrivač
ležao na krovovima i terasama.
Srebro, što s neba leprša,
meša se sa srebrnim vrhovima,
kao sitna so i nemirno brašno,
što sve začas ispune.*

Snežilo je sve do sumraka. Sva se priroda prelivala srebrnastim sjajem. Izgledalo je kao da su neki čudovišni talasi naneli čitave bregove pirinča na zemlju i nebo. Idućeg dana, pošto je najpre, kao i obično, poslala muža da obilazi ulice i prodaje prženice, Zlatni Lotos zamolila je svoju susetku udovicu Vang da joj nabavi vina i mesa. Raspalila je već ranije grejalicu s ugljenom u deverovoj sobi.

„Danas moram uspeti“, kazala je sama sebi. „Ovoga puta neće moći da ostane hladan.“

Dugo vremena ga je iščekivala iza zaveses. Tresla se od hladnoće. Podne je već bilo davno prošlo kad ga je, naposletku, ugledala kako dolazi kroz sneg. Sve do kućnog praga otresao je sneg s nogu u oblaku sitnih belih kristalića. Zlatni Lotos raširila je zavesu iza ulaznih vrata.

– Danas je vrlo hladno, devere?

– Hvala vam, snajo, što se toliko brinete za mene.

Ušavši u kuću, Vu Sung skide pustenu kapu s velike glave. Zlatni Lotos htela da mu pomogne i uzme kapu.

– Nemojte da se uznemiravate, draga snajo – usprotivi se on. Pošto je otresao sneg, obesio je kapu na zidnu vešalicu. Skinuo je pojas i navukao svoju sobnu haljinu, unakrst isprošivanu, boje zelene kao papagaj, koja je na mnogim mestima bila iskrpljena. Zatim se uputio u svoju sobu. Zlatni Lotos bila mu je neprekidno za petama.

– Uzalud sam vas čekala celo jutro. Zašto niste došli na doručak?

– Pozvao me je neki prijatelj – odgovori Vu Sung. – Zapravo, on je hteo da nastavimo da pijemo, ali sam uspeo da se izvučem i odem.

– Ah, tako dakle. Sedite sada pored vatre, dragi devere.

– Ovako se i duša vraća u telo. – Vu Sung skide prljave cipele, promeni čarape i navuče tople papuče. Gurnuvši jedno sedalo bliže vatri, namesti se i sede.

U međuvremenu je mala Jing, na znak svoje gospodarice, zaključala sva vrata, kako ona s prednje, tako i ona sa zadnje strane kuće. Zlatni Lotos počela je zatim da iznosi sudove s raznim toplim jelima na sto u Vu Sungovoj sobi.

– Gde je otišao moj brat? – upita on, prekinuvši je u njenim pripremama.

– Izišao je da rasproda svoje prženice. Možemo početi i bez njega.

– Bolje da ga pričekamo. Za jelo ima vremena.

– Oh, nije potrebno da se obziremo na njega – odgovori ona.

Utom se pojavi mala Jing, noseći sud sa kuvanim vinom koji stavi na sto. Zlatni Lotos takođe primače klupicu bliže vatri i sede. Dva puta, jedno za drugim, nasula je čašu punu do vrha.

– Učinite mi ljubav i pijte, dragi devere – ohrabri ga ona.

U želji da je ne odbije, Vu Sung ispi kuvano vino, a zatim nasu malo Zlatnom Lotosu. Ona nešto otpi, a zatim nali i treću čašu Vu Sungu. U jednom trenutku haljina joj se otvorila tako da se mogla videti nabubrela meka dojka. Kosa, koja je bila ovlaš povezana, rasplela se i pala joj je na ramena. Usta su joj bila poluotvorena u zavodnički osmeh.

– Dragi devere, priča se da izdržavate neku pevačicu u jednoj kući nedaleko dvorca. Da li je to istina?

– Nemojte uzimati ozbiljno takva pričanja. Nisam ja od te vrste.

– Ko zna? Možete govoriti jedno a misliti drugo.

– Budite onda ljubazni, pa se raspitajte kod mog brata.

– Vašeg brata? Šta on zna? Ide kroz život sanjareći, kao da je polupijan. Kad bi imao malo pameti ne bi prodavao prženice. Pijte, devere!

Nalila mu je već tri čaše i spremala se da mu nalije četvrtu. Ona je takođe popila tri čaše, a nezadovoljena žudnja mladosti

sagorevala joj je telo kao plamen. Njen razgovor postajao je sve otvoreniji. Ali i pored svega što je popio, Vu Sung je i dalje dobre tri četvrtine bio trezan. Nije mu bilo ni na kraj pameti da podlo iskoristi ovu priliku. Držao je uspravno glavu i ćutao je. Zlatni Lotos otišla je u kuhinju da donese još kivanog vina. Zadržala se neko vreme, a Vu Sung je iskoristio to njeno odsustvo da skupi na gomilu žar u grejalici. Naposljetku se ona vratila. U jednoj ruci nosila je sud s kivanim vinom, koje se još pušilo, a drugom se naslonila na njega. Osećao je lak pritisak njenih prstiju.

– Tako ste lako odeveni, devere. Nije li vam hladno?

Njegove misli su bile daleko, pa nije ni obraćao pažnju na nju. Ali mu ona iznenada zgrabi žarač iz ruke.

– Dragi devere, čini mi se da ne znate kako se rukuje ovim alatom. Pustite meni: zapaliću vas kao neku pećinu.

U Vu Sungu sve je već ključalo od jarosti, ali se suzdržavao. Zlatni Lotos kao da nije primetila njegov suzdržani bes. Ostavila je žarač i otpila gutljaj iz tek nalivene čaše.

– Pijte, devere, ako možete! – viknu ona, ispruživši prema njemu polupraznu čašu.

To je izgleda prevršilo svaku meru. Vu Sung je zgrabio čašu i sadržaj prosuo na pod. Ispružio je drugu ruku kao da želi da je odgurne i dreknuo iskolačenih očiju:

– Dosta je tih vaših nepristojnosti, snajo. Ja sam pošten čovek, koji je uvek stajao uspravno između neba i zemlje, i uvek držao jezik za zubima. Nikad nisam želeo da postanem žrtva tih vaših prljavština koje prevazilaze svaku meru i sve što je ljudsko. Prestanite s tim budalaštinama! Ako se savijate kao trava na svakom povetarcu, u mojim očima možete ostati moja snaja, ali moje šake mogu da se zaborave.

Zlatni Lotos, crvena po celom telu, ćutke je slušala njegove prekore. Naposljetku je uspela da promuca:

– Samo sam se šalila. Kako sam mogla i pomisliti da ćete to shvatiti ozbiljno? Kako ste grubi.

Okrenula mu je leđa i otišla u kuhinju.

*Oh, radosti, razmišlja sparušeni cvet,
da me ponese struja!
Vode nehajno teku,
a cvet u mulju leži.*

Zlatni Lotos je shvatila da joj nikad neće poći za rukom da stekne naklonost svog devera – čistunca. Naprotiv, naišla je na odlučan otpor. Što se tiče Vu Sunga, on je ostao u svojoj sobi i razmišljao je, srdit, kako da se izvuče iz tog nezgodnog položaja.

Bilo je već oko četiri po podne kad se Vu Ta vratio kući s korpom na leđima. Napolju je padao gust sneg.

– Da li si imala nekih neprilika? – upita je iznenađen, videći da su ženine oči crvene od plača.

– Za sve je to kriv tvoj ropski način ponašanja. Zbog toga moram da podnosim uvrede raznih skitnica – odgovori ona.

– Kako to? Ko se usudio da te vređa?

– Ko, hm? A ko bi drugi mogao da bude sem tvoj Vu Sung? Kako sam stvorena osetljiva srca, kad se vratio kući za vreme ove strašne snežne vejavice, pripremila sam mu nešto toplo za jelo i piće. Ali čim je primetio da nisi kod kuće, počeo je sa providnim primedbama. Mogla bi i mala Jing da posvedoči da ga ne optužujem neopravdano.

– Šta kažeš? Ne, to je nemoguće. To moj brat nikad ne bi učinio. Uvek je on bio oličenje poštenja. Ali budi ljubazna i ne viči toliko. Čuće te susedi, pa će nam se smeјati.

Ostavio je ženu i otišao da potraži brata.

– Mogli bismo nešto i da pojedemo?

Međutim, mlađi brat nije odgovorio. Bio je namrgođen. Ustao je posle kraće stanke i ćutke pošao prema izlaznim vratima.

– Ej, kuda ćeš? – pozva ga Vu Ta. Ali je Vu Sung išao pravo, krut i nem. Vu Tau nije preostalo ništa drugo nego da se vrati u kuću i potraži ženu.

– Zvao sam ga da se vrati – objasni on Zlatnom Lotosu – ali mi nije odgovorio. Gledao je pravo ispred sebe i otišao u pravcu dvorca. Ne razumem šta to znači.

– Pobačena prženice, jadni gmizavče! – povika ona. – To je više nego jasno. Srami se da te pogleda u oči. Tako te se otresao. Vi-dećeš da će poslati po svoje stvari. Neće više hteti da ostane ovdje. Nije ni potreban. Da se nisi usudio da ga nagovaraš da ostane.

– Ali ako on ode tako iznenada, svet će nam se smejati.

– Glupane, bogalju! Možda će se svet manje rugati nama kad sazna kako me je vređao. Idi kod njega, ako hoćeš. Idi da živiš s njim i pošalji mi rešenje o razvodu braka! Bolje ne bih mogla ni poželeti! Nije mi mnogo stalo do tebe.

Vu Ta se nije usuđivao da nešto kaže. Pustio je ženu da besni. Baš u času kad su počeli da razgovaraju o drugim stvarima, pojavio se Vu Sung u pratnji jednog vojnika. Bez ijedne reči uputio se u svoju sobu, sačekao je dok vojnik nije spakovao njegov prtljag, i isto onako pošao kao što je i došao, bez reči.

– Brate, kaži mi zašto odlaziš! – uzviknuo je za njim Vu Ta.

– Poštedi me objašnjenja. Inače bi mogao pomisliti da nisam pošten prema tebi. – To je bio tajanstveni odgovor Vu Sunga. – Pusti me da s mirom pođem na put. To je najbolje.

Stariji brat nije više postavljao pitanja i pustio ga je da ode. A u međuvremenu Zlatni Lotos je sebi u bradu mrmljala:

– Tako. To je dobro. Stara je to poslovice da su rođaci uvek najgori dužnici. Ovaj lepi primerak, umesto da gleda kako da pomogne svom starijem bratu i snaji, kao što bi svako uostalom mogao i da očekuje sad kad je postao kapetan straže, usuđuje se još i da kleveće! Pokazao se baš kao krpelj! Otmen izgled, a iznutra sve prazno! Hvala i nebu i zemlji što je otišao. Bar neću morati da gledam to mrsko stvorenje.

Vu Ta nije znao kako da odgovori na njene reči, ali je u sebi odbio taj njen sud.

Tako se Vu Sung ponovo preselio u svoj sirotinjski stan u bli-zini dvorca. Stariji brat više puta je zaželeo da ode i da ga potraži, ali kako mu je žena zabranila svaku dalju vezu, nije se usuđivao da ostvari tu zamisao.

Petnaestak dana docnije Vu Sunga je pozvao starešina okru-ga. Mandarin je želeo da pošalje u Istočnu prestonicu poveću

količinu srebra i zlata, prikupljenu za dve godine službovanja, a želja mu je bila da to pohrani kod nekog svog rođaka, mandarina Čua, koji je bio zapovednik na dvoru. Kad mu, iduće godine, istekne rok službovanja kao starešini okruga, to blago moći će da mu posluži i otvori vrata kod većih ličnosti na dvoru, i uveri ih da nije baš nedostojan jednog prijema. Ali da bi taj tovar stigao bezbedno na mesto opredeljenja, bilo je potrebno naći poverljivog čoveka, čvrstog i bistrog. Eto zato je rešio da pozove kapetana straže Vu Sunga.

– Vi ste upravo onakav čovek kakav mi je potreban – reče on Vu Sungu. – Nemojte me sada razočarati i odbiti ovaj zadatak. Možete biti sigurni da ću vas docnije obilno nagraditi.

Vu Sung mu ponizno zahvali i izjavi da je spreman da odmah krene i izvrši zadatak. U želji da ga počasti, mandarin mu ponudi tri čaše vina i na rastanku mu pokloni, s mnogo ljubaznosti, tri unče srebra.

Tog istog dana Vu Sung je ponovo otišao bratovljevoj kući. Iza njega išao je čovek s vrčem vina i korpom s namirnicama. Vu Sung se skupio ispred bratovljevog praga. Nije želeo da uđe u kuću pre nego što se stariji brat vrati s posla.

Zlatni Lotos gajila je još koju trun naklonosti za svog devera. Kad ga je ugledala kako dolazi s posudom vina i mnogim drugim đakonijama, pomislila je u sebi: „Sigurno oseća neku naklonost prema meni. Šta bi drugo moglo da ga natera da se vrati? Eh, uskoro ću saznati.“

Hitro se vratila u svoju sobu, a malo zatim, napudrana i lepo začehljane kose, odevena u tuniku radosnih boja, pojavila se pred deverom.

– Dragi devere, svakako da je posredi bio neki nesporazum, jer inače ne mogu da shvatim zašto ste tako dugo izbegavali naš prag. To me je vrlo oneraspoložilo. Ali je ova vaša poseta utoliko prijatnije iznenađenje. Zašto ste nakupovali toliko toga? Zaista nije bilo potrebno.

– Došao sam samo da kažem svom bratu nekoliko reči – odgovori oštro Vu Sung.

Kad se Vu Ta vratio, popeli su se i seli za sto. Vu Sung je sačekao da njegov brat i snaja sednu na jednu stranu stola. Zatim je i sam seo na klupicu prema njima. Iz kuhinje se čuo bučan vojnikov govor. Vojnik se zatim popeo i počeo da poslužuje za stolom. Za vreme jela Zlatni Lotos nije mogla da se suzdrži a da češće ne pogleda, puna nade, svog devera. Ali se činilo kao da se ovaj sav predao jelu i piću. Naposletku se okrenuo prema bratu i svečanim glasom počeo da govori:

– Po nalogu okružnog starešine, sutra moram da otputujem u Istočnu prestonicu. To je službeni put. Teško da ću se vratiti pre dva meseca. Dragi brate, ti si po prirodi vrlo mek i nežan. Plašim se da bi ljudi mogli da te uznemiravaju, pa čak i da pokušaju da ti naude. Nemoj se ni u kakvoj prilici upuštati ni u kakve razgovore. Čekaj moj povratak, a ja ću onda staviti sve stvari na svoje mesto. Sem toga, da sam na tvom mestu, uzimao bih, umesto uobičajenih deset plehova prženica, samo šest. Ne izlazi suviše rano ujutro i ne ostaj suviše dockan naveče. Čuvaj se da te prijatelji ne uvuku u neku pijanku. Spusti zavese čim se vratiš kući, a vrata odmah zaključaj. To će ti uštedeti brdo neprijatnosti. A sad da nešto popijemo.

Stariji brat ispi ponuđeni pehar.

– Imaš pravo. Radiću tačno kako si mi rekao – obeća Vu Ta. Vu Sung tada ponudi drugi pehar svojoj snaji.

– Snajo, vaš smisao da shvatite stvari tako je razvijen da nije potrebno trošiti puno reči. Vidite i sami kakva je dobičina ovaj moj brat i kako vam sve veruje.

*Istrajnost i jednostavnost vrede više
od stvari koje u oči upadaju, a iza njih praznina stoji,*

kako kaže izreka. Prema tome, snajo, nastojte da dom bude ugodan vašem suprgu, tako da ne nađe razloga za žalbu.

*Ograda mora da bude velika i jaka,
i pas lotalica neće naći otvora.*

Dok je izgovarao te reči Zlatnom Lotosu, po njoj je počelo da se širi crvenilo kao talas, počev od slepoočnica, pa preko celog lica. Prsta upravljenog na muža, ona odjedanput planu.

– Neotesani brbljavče! Šta si pričao o meni, pa da sad moram da podnosim takve uvrede? Oh, zašto ne nosim na glavi mušku kapu? Misliš da manje vredim od vas drugih? Ja sam žena poštena i poslušna kao zvek gonga kad se udari o njega. Možeš me tući šakom, konj može da pređe preko mene, preko mojih grudi. Nisam ja neka krpetina, koja je slučajno upala u tu krvavu mešavinu kala i blata, a koja ne bi mogla da se izvuče iz te strašne mešavine. Otkako sam se udala za tebe, ni mrav se nije usudio da pređe tvoj prag. Šta onda znači taj razgovor o psima i ogradi? Devere, prestanite sa zagonetkama i neosnovanim sumnjičenjima. Crep ne pada u prazno, nego negde na tvrdu zemlju.

Izgleda kao da je ova iznenadna ljutnja zabavljala Vu Sunga.

– Znači, priznajte da ste vi odgovorni za mir u ovoj kući? Onda je sve u redu. Ovo morate primiti srcu. U svakom slučaju, imaću na umu vaše reči. Posle ovog sporazuma, snajo, pijmo.

Ali je Zlatni Lotos, naljućena, odbila da pije, odgurnula pehar tako da se prevrnuo i brzo pošla niz stepenice. Usput je vikala:

– Puno pričate, kao neki stari učitelj, a još ne znate ni toliko da se žena starijeg brata poštuje kao majka. Kad sam se udala, nisam imala ni pojma o postojanju mlađeg brata. Ko zna koliko ima istine u tom vašem srodstvu? U svakom slučaju ne želim da gospodarite u ovoj kući i da iznosite neopravdana i prljava sumnjičenja.

Glasno jecajući nastavila je da trči niz stepenice.

*Bilo da je oštro grde
ili nešto opominju,
kao talas u buri,
peni se od nemoćnog besa.
Kako je to moglo da se desi njoj?
Da pocrveni od srama!
Drskom deveru želi samo jedno,
a to je: smrt.*

Posle njenog naglog izlaska, braća nisu više bila voljna da sede uz čašu i ubrzo su se rastali.

– Brate, ostavi za trenutak svoj zanat i ne napuštaj kuću, ako ti je moguće – reče mlađi brat na rastanku. – Poslaću ti po jednom glasniku koliko ti je potrebno za život. Nadgledaj svoja vrata i brave. Razumeš li?

Idućeg jutra Vu Sung se uputio u dvorac da primi poslednja naređenja. Na put za Istočnu prestonicu krenuo je dobro naoružan, s tovarom zlata i srebra na kamili.

Tri ili četiri sledeća dana Vu Ta je morao da podnosi bes svoje žene. Suzdržavao se, strpljivo podnoseći njenu srdžbu i praskanje. U svemu ostalom sledio je savet svoga brata, pa je izlazio samo s pola svog redovnog tovara prženica. Posle podne rano se vraćao i čim bi ostavio korpu, pažljivo je zatvarao vrata, spuštao zavese i ostajao je da sedi u sobi za prijeme. To je izazivalo novi bes Zlatnog Lotosa.

– Budalino, sad si prevršio svaku meru. Izgubio si čak i osećaj za vreme. Ko je video da se ovako zaključava kuća dok je sunce još na nebu? Sad susedi imaju o čemu da pričaju. Kazaće da se bojimo duhova u po bela dana. Svakako, i to je posledica saveta tvog raskalašnog brata. Od rđavog on pravi još gore. Svet će to jedva dočekati.

– Pusti svet neka priča – odgovori Vu Ta. – Moj brat je potpuno u pravu. Tako ćemo se spasti još većih nevolja.

– O, smeće jedno – dreknu ona i pljunu ga posred lica. – Usuđuješ se da kažeš da si čovek! Nemaš svoje volje i puštaš da te drugi vuku za nos.

– Sad je svega dosta – odgovori on braneći se. – Za mene su reči mog brata kao suvo zlato ili čvrsta stena.

Tako je novi red i dalje vladao u kući. Postepeno, posle više nastupa besa, počela je da se smiruje ljutnja Zlatnog Lotosa. Mirila se s novim redom. Štaviše, počela je i sama da zaključava vrata i navlači zavese čim bi se muž vratio kući. Vu Ta je s velikim zadovoljstvom primetio ovu promenu, ali je, razmišljajući, otkrivao i sebi i male sumnje. Nije bez istine izreka:

*Ma kako oprezan bio –
zamandaljena vrata, pre mraka kući se vrati –
između njega i ljubavi njene,
oštra diže se stena.
Dovoljna je požudna iskra mladosti
da puknu svi konci bračni.
Opkoli je morem rešetki,
ipak ćeš videti krletku praznu.*

Život je brzo tekao, leteo je s lakoćom živahne ždrebnice koja se poigrava na grobovima. Dani i meseci su tekli brzinom trkačkog čupka. Po završetku dvanaestog meseca, knez svetlosti Jang preuzeo je vlast i nastupilo je vreme cvetanja šljive.

Jednog primamljivog, svetlog prolećnog jutra Zlatni Lotos obukla je svoje najlepše haljine, koje bi se svakome svidеле. Pričekala je da joj muž ode, a zatim je zauzela svoje uobičajeno mesto pod nadstrešnicom ispred vrata. Stara je istina da su susreti koje udešava sudbina u većini slučajeva ostvareni na vrlo običan način. Ukratko, mladica je upravo podešavala palicu o kojoj visi trščani zastor na vratima kad je vetar, koji je iznenada dunuo, izbio palicu koju je držala u ruci tako da joj je odletela iz ruke i pala jednom prolazniku na glavu.

Iznenadena, ali i zabavljajući se, Zlatni Lotos je pogledala malo pažljivije tog stranca. Imao je izgled čoveka iz velikog sveta, a mogao je imati oko dvadeset pet godina. Na svom lepom telu nosio je tuniku od lake zelene svile. Na glavi je imao kapu ukrašenu divnim rojtama protkanim zlatom, a ti privesci su lako zveckali pri pokretu. Oko struka je nosio pojas od zlata oivičen žadom. Na nogama je imao neobične bele pamučne čarape i lake cipele s tankom potplatom. Sve u svemu, bio je pravi Čang Šong, pravi Pan An, ili ukratko, otmeni vitez koga bi moglo da poželi srce svake žene. Eto takav je bio čovek koji se nalazio ispred zavese, dok ga je Zlatni Lotos merila od glave do pete.

Čovek se zaustavio kad ga je palica udarila po glavi i upravo se spremao da nešto ljutito kaže. Ali kad je pogledao bolje, video je,

iznenađen, da se pred njim nalazi prava lepotica. Pramenovi njene guste crne kose bili su uvijeni na vrhu glave, a slobodni uvojci, kao gavranova pera, crnili su se na prebelim slepoočnicama. Plavkastocrne obrve bile su zaokružene kao srpovi mladog meseca. Oči, oblikom slične bademu, hladne i svetle, srele su njegov pogled. Iz usta poput trešnje izbijao je mirisan dah. Nosić joj je ličio na jaspis ružine boje. Njeni punački obrašćići bili su jedva vidljivo ružičasti. Stas joj je bio vitak i savitljiv kao struk u cveta, da bi se prstima dve ruke mogao obuhvatiti oko pasa. Prsti su joj bili kao pera u mladog luka, izvajani u žadu. U struku je bila savitljiva kao mlad rogoz. A šta da se kaže o tom tananom telu, belom kao pirinčani prah, tim čvrstim dojčkama i malim stopalima, koja su se pojavljivala kao zatreptale zvezdice, ili tim glatkim bedrima! A bilo je i nešto drugo – nešto dobro zatvoreno, nešto čvrsto i mlado, nešto mračno i prikriveno... ne znam šta bi to moglo da bude. Ah, ko bi se ikad mogao zamoriti razmišljajući o sličnim dražima!

*Vitice divne, tamne, spletene na glavi,
a mirisi, kao talasi, šire se svud.
U kosi sijaju predivne igle:
kao cvetovi duga struka i pupoljci od kamena draga.
Vragolast češalj krasi joj kosu.
Ah, nema tih reči da opišu luk obrva njenih:
savijeni listići vrbe nad breskvina pupoljka dva.
Jedva se čuje naušnica zvon.
Pod tananom košuljicom širokih rukava,
plavkastozeleni muslin pripijen je uz telo,
nabubrela dojka jaspisu je slična.
Povrh tunike, otvorene kao u Hunanu,
blista se kratka taftana bluza.
Iz otvorenog rukava maramica viri,
slična je livadici s rascvetanim cvećem,
a vrećica mala mirisa puna,
ljulja se o struku.
Na grudima pupoljak, a pod grlom drugi.*

*Zalutali pogled,
otkriće dole dva stopala mala, dva zlačana krina:
blago prašini koju ti gaziš,
u papučicama od satena belog,
predivno izvezenim, kao oblak laganim.
U hodu se crvene čarapice,
stegnute su vrpcom u kolenu, na vrpci su ptice u cveću.
A s vremena na vreme, bilo da hoda ili je mirna,
nazire se nešto ispod toga svega:
dah mirisa punih čudnog uzbuđenja:
mošus, orhideja: mešavina čudna.
Zanet je gledaš: – O, gde je taj čovek,
koji bi mogao da ostane hladan?
Ne diviti se, zaista,
smrtni bi jad bio.*

Ta neočekivana vizija uništila je svaku strančevu ljutnju i njegov bes je pobegao čak do daleke zemlje Java. Namršteni izraz tog lica pretvorio se u ljupki osmeh. U međuvremenu je mlada žena, potpuno svesna svoje krivice, digla ruke skupljene u znak pozdrava i kazala uz dubok poklon:

– Iznenadan udarac vetra izbio mi je iz ruke palicu koja je pogodila vaše gospodstvo! Nadam se da će mi vaše gospodstvo oprostiti.

Stavlajući šešir ponovo na glavu, lice kome su bile upućene ove reči i koje se poklonilo tako duboko da mu zamalo čelo nije dodirnilo zemlju, reče:

– Ah, to nije važno. Nemojte ni misliti na to, gospođo.

Majka Vang, vlasnica čajdžinice u susednoj kući, koja je posmatrala ceo prizor, pomislila je da je trenutak i za njenu reč, i s prijateljskim osmehom na licu rekla:

– Ovaj plemeniti gospodin u šetnji ovuda prošao je kroz prave šibe.

– Svemu sam ja kriv – uporno je tvrdio stranac, ljubazno se smešeći. – Nadam se da mi je gospođa oprostila.

– Izvinite me, izvinite me! – uzvikivala je Zlatni Lotos. – Gospodine, vi nemate nikakvog razloga da se izvinjavate.

– Molim vas, oprostite mi! – Govorio je s najvećom pažljivošću i sa željom da mu glas bude što jasniji i zvučniji. Ali se u njegovim očima videla potajna požuda. Te oči su već godinama bile navikle da tako gledaju cveće i trave koje čoveka ispunjavaju pohotnim željama. I eto, te oči nikako nisu mogle da se odvoje od tela ove lepojke. Naposletku, ali ne pre nego što se okrenuo sedam ili osam puta, nastavio je svoj put, ljuljajući se nehajno u hodu i mašući lepezom.

*Blago je napolju i nebo se smeši:
izišao je u malu šetnju.
U prolazu, pod senilom od sunca,
ugledao je ženu stidnu i lepu.
Susret je kratak,
vatren je pogled na rastanku.
Oh, prolećna ljubavi, tek što si digla glavu,
a već si mu oduzela i razum i snagu!*

Zlatni Lotos nikako nije mogla da zaboravi tog otmenog stranca, svetskog izgleda i tako prefinjenog načina govora. Ko zna da se nije zapalio videći je, jer, zar bi se okrenuo sedam ili osam puta? Samo kad bi znala njegovo ime i gde stanuje. Nije mogla a da ne gleda za njim sve dok nije iščezao. Tek onda se povukla iza zavese, zatvorila vrata i vratila se u kuću.

Dragi čitaоче, šta mislite ko je bio taj stranac? Niko drugi do vođa onih besposličara koji su vreme provodili u trci za vetrovima i u zabavi na mesečini; vođa bande koja je brala mlado noćno cveće i skupljala njegove tajanstvene mirise; niko drugi do naš prodavac trava na veliko, mnogopoštovani gospodin Simen.

Izišao je da se malo raspoloži, još žalostan zbog smrti svoje treće supruge, koju je otrpratio do njene večne kuće. Želeo je da se nađe s prijateljem Jing Počijem, jer je znao da će mu njegovo društvo prijati. A u času kad se dogodila ova neočekivana pustolovina

pod nadstrešnicom jedne nepoznate kuće upravo se nalazio na putu da ga poseti. Posle toga odustao je od namere da potraži prijatelja i vratio se kući. Čim je stigao u svoju sobu, prepustio se slatkim mislima. Kako je vredna obožavanja ova ptičica! Kako bi mogao da je ulovi? Ona majka Vang, vlasnica čajdžinice u susednoj kući, ona će sve to znati da udesi. Nekoliko unča srebra nije predstavljalo naročitu vrednost za njega. Nije se setio čak ni da je vreme ručku, toliko mu se žurilo da se što pre vrati do čajdžinice majke Vang. Čim je stigao, namesti se udobno na klupicu pod malim balkonom.

– Aha, preljubazni gospodin uspeo je da pogodi najslađi jezik kad se malopre nalazio ovde – reče dostojanstvena dama šaljivim glasom, ali s prepređenim osmehom na licu.

– Pridite, poštovana pomajko. Hteo bih samo da vas nešto upitam. Ona ptičica što stanuje u kući pored vaše, čija je žena?

– Šta kažete, pa to je najmlađa sestra kneza pakla, ćerka maršala pet puteva. Zašto me pitate za nju?

– Pustimo šalu na stranu. Budite ljubazni i govorite ozbiljno.

– Kako, zar je ne poznajete? Njen stari prodaje prženice u blizini dvorca.

– A, tako dakle, to je Ji San, koji prodaje kolače s urmama?

– Nije, jer da je on, to bi još bio i pristojan par. Razmislite i pogodite ko je njen muž.

– Mislite na prodavca peciva Li Cana?

– Ne, ne. Čak ni on ne bi bio rđav par za nju. Razmislite i pogodite!

– E, pa dobro, onda je to mali Liju Sijao, sa krivim ramenom.

– Opet ste pogrešili. Čak ni on ne bi bio rđav suprug. Nastavite! – Ha-ha, onda ću vam ja kazati. Njen muž je prodavac prženica Vu Ta.

– Šta kažete? Čovečuljak od tri pedlja? Patuljak?

– Baš on.

Simen poče slatko da se smeje, ali zatim gorko uzdahnu:

– Zaista je velika šteta da taj ukusni komadić pečene jagnjetine dođe u čeljusti takvog psa.

– Eh, uvek vam je tako – uzdahnu starica – najgori jahači uvek jašu najbolje konje i spavaju s najlepšim ženama. Starac sa meseca izgleda da uživa u sličnim nepristalim brakovima.

– Pomajko, koliko sam vam dužan?

– Ništa vredno razgovora. Sedite još malo. Posle ćemo praviti račun.

– Da, zbilja, gde sad radi vaš sin Čao?

– Kad bih znala! Prema poslednjim vestima, izgleda, pridružio se nekom trgovačkom putniku iz Anuija, a posle toga nisam dobila nikakvih novih vesti. Nemam pojma ni da li je živ.

– Bistar i hitar momak. Trebalo je da ga poverite meni.

– Ako se moj plemeniti gospodin postara za njega, onda je njegova sudbina obezbeđena.

– Pričekajmo dok se vrati, pa ćemo posle razgovarati.

Onda je ustao i otišao.

Ali nisu prošla ni puna četiri sata, a Simen se vratio u čajdzinicu majke Vang. Pošto je seo ispod malog balkona, lepo se namestio i počeo da posmatra vrata na susednoj kući.

– Da li bi vam prijala čorba od kuvanih šljiva? – upita ga vlasnica čajdzinice.

– Odlično, ali stavite dosta sirćeta, molim vas.

Nekoliko minuta docnije majka Vang stavila je pred Simena tanjir do vrha pun i još jednu posudu.

Simen se neko vreme sav predao jelu.

– Pomajko, izgleda da vi savršeno poznajete veštinu spravljanja ove vrste čorbe od šljiva. Imate li još gotove čorbe?

– Šta mislite pod tim „gotova“? Ova starica nije celog života radila ništa drugo do sklapala brakove.

– Ko vam sad govori o brakovima? Ja sam hvalio vašu čorbu od šljiva.

– Oprostite mi, ali ja sam vrlo jasno čula kako hvalite moju veliku sposobnost da sklapam brakove.

– Odlično – složi se Simen s osmehom na licu. – Nimalo ne sumnjam da biste uspeli da sparite i planine. Da li biste bili voljni

da jednom posređujete i za mene? Ako sve lepo ispadne, velika nagrada neće manjkati.

– Gospodin je raspoložen da se šali sa mnom. Šta bi se desilo kad bi vaša prva supruga saznala za to? Ta bi mi dobro izvukla uši.

– Ne brinite o tome. Moja prva supruga je ljubazno i razumno stvorenje. Činjenica je da od svih žena koje imam kod kuće nijedna nema neke privlačnosti za mene. Možda znate neku koja bi mi bila po volji? Ako je zaista tako, iznesite mi vaš predlog u potpunom poverenju. Mogla bi da dođe u obzir i razvedena žena...

– Pre kratkog vremena imala sam pod rukom jednu koja bi odgovarala gospodinovom ukusu, ali nisam sigurna...

– Govorite jasnije. To je vrlo zanimljivo.

– Evo o čemu je reč. Što se tiče njenih spoljnih draži, ona je više nego savršena. Jedina nezgoda je u tome što je u poodmaklim godinama.

– Eh, ponekad zrelija lepotica nije za odbacivanje. Koliko joj je godina? Naposljetku, nećemo se posvaditi zbog neke godine više ili manje.

– Rođena je šezdesetih godina šezdesetog perioda, u znaku Vepra, pa će prema tome imati devedeset i tri godine na novo leto.

– Kako ste divni! – uzviknu Simen. – Ne možete bez glupih šala.

– Eh, bolje zalijmo naš ugovor – reče starica hrabreći ga.

– To mi se sviđa. Ali neka piće bude slatko i jako.

Bilo je već dockan uveče kad je Simen napustio svoje osmatračko mesto i vratio se kući.

– Pomajko, sutra ćemo urediti račune. Za sada me uvedite u vaše knjige. Pristajete?

– Dobro, dobro, ali me što pre počastite svojom posetom.

Po dolasku kući Simen je toliko bio zauzet mislima o nepoznatoj lepotici da je izgubio i volju da jede, a nije mogao ni da zaspi. Gospođa Mesečina objašnjavala je njegovo neraspoloženje žalošću za trećom suprugom, pa nije tome ni pridavala neki veći značaj.

Idućeg jutra, tek što je majka Vang otvorila čajdžinicu, pojavio se gospodin Simen, koji je već dugo šetao nedaleko od njene kuće.

„Dakle, žuri mu se“, mislila je. „Kako je naš prijatelj pohlepan na kajmak koji sam mu stavila pod nos! Operušio je ceo kraj, a sad je pao u moje ruke! Lepu će cenu platiti za svoje zadovoljstvo.“

Bilo je poznato da stara Vang nije imala nikakvih neprilika s moralnim obavezama. Godinama je vredno svodila i posredovala među ljubavnicima, a bila je spretna i kao babica i dojkinja. U poslednje vreme bavila se kupovinom kradene robe i jatakovanjem.

Kad je ugledala Simena kako ide, povukla se u čajdžinicu i sva se predala čišćenju bakrene posude u kojoj je kuvala čaj. Ubrzo je Simen stigao i zauzeo svoje uobičajeno posmatračko mesto ispred malog balkona. Majka Vang se pravila kao da ga nije primetila.

Izgledalo je kao da ne vidi ništa drugo sem vatre, koja se sve više razbuktavala.

– Ej-ej, pomajko, donesite dve šoljice čaja! – viknu ovaj jutarnji posetilac s drugog kraja čajdžinice.

– Ah, to ste vi, ljubazni gospodine – uzviknu ona kao da se čudi.

– Poslednjih dana nisam imala čast da vas vidim. Samo izvolite.

– Hoćete li da mi pravite društvo? – pozva je on, dok je ona sipala jaki zeleni čaj u dve duboke šoljice.

– Aha, baš ja moram da vam pravim društvo – govoreći to, smejala mu se u lice. – Nadam se da nemate nameru da me zavodite?

Simen nije mogao da zadrži osmeh, a zatim nastavi:

– Kažite mi, ima li ovaj ljudski primerak što stanuje do vas nešto zaista dobro na prodaju?

– Eto na: mornarski dvopek, zavijeni kupus, rebarca, ćufte, čorba od dagnji s knedlicama i vruć sir s mirođijama.

– Čini mi se da ste potpuno poludeli. Dosta toga, razgovarajmo jedanput ozbiljno. Ako vaš sused zaista pravi dobre kolače, hteo bih da naručim jedno četrdesetak-pedesetak komada.

– Najbolje bi bilo da pričekate dok iziđe. Manje će vas zapaziti ako kupujete na ulici, umesto da idete kući.

– U tom pogledu svakako imate pravo. – Pošto je ispio svoj čaj, Simen iziđe na ulicu. Najpre se uputio ka istoku, a zatim se, posle izvesnog vremena, okrenuo i pošao ka zapadu. Tako je više puta

prošetao ispred kuće, možda sedam ili osam puta. Naposljetku se vratio natrag.

– Oh, moj ljubazni gospodine! Kakva sreća! Prošle su tolike godine od vaše posljednje posete! – ironično ga je pozdravljala stara zmijurina.

Simen izvadi iz džepa sjajni srebrnjak i dade joj ga.

– Uzmite ovo, pomajko, na ime mog duga.

Stara Vang odmah strpa srebrnjak u džep, pomislivši: „Odlično, pustimo ga neka veruje kako će je progutati. Ovo će mi biti dovoljno da sutra platim stanarinu“. A zatim glasno dodade:

– Čini mi se kao da ste nešto smislili.

– Kako ste uspjeli da pogodite?

– To nije ni bilo tako teško. Zar ne znate staru izreku:

U mesto je stigao stranac.

Nemojte ga ispitivati,

naučite da mu čitate s lica,

ako želite da ga zaista upoznate.

Dragi moj gospodine, koliko sam čudnih i zamršenih stvari rešila u svom životu.

– Slušajte, ako zaista možete da pogodite šta me uzbuđuje u ovom trenutku, daću vam kao nagradu pet unča srebra.

– Oh, neće to biti tako teško pogoditi. Šapnuću vam odmah na uvo: umorili ste se trčeći juče i danas, a sve zbog izvesne osobe koja stanuje iza susednih vrata. Ne izlazi vam iz glave. Šta kažete, jesam li pogodila?

– Čestitam. Pogodili ste. Priznajem, otkako sam je sinoć video na njenim vratima, izgubio sam svaku vlast nad tri duše i šest čula kojima raspolažem. Ni danju ni noću nemam mira ni sna. Izgubio sam svaku želju da jedem i pijem. A kad nešto pokušam da uradim, čini mi se, kao da sam oduzet. Da li biste mogli da mi kažete neki dobar savet?

– E, pa lepo, govoriću otvoreno. Kad bih morala da živim od svoje bedne čajdzinice, bilo bi isto kao uzeti duha za noćnog

čuvara. Sad su pune tri godine otkako su prestale da se puše moje posude s čajem. Sećam se, kao da je to bilo danas: bio je hladan i snežan dan na početku juna. Od toga dana moju čajdžinicu gosti nisu više posećivali. S obzirom na takve prilike, morala sam da potražim druge načine zarade. Udovica sam i sad mi je šezdeset i tri godine. Kako bih mogla živeti sa svojim detetom? I eto, zarađivala sam hleba posredujući u brakovima, bavila sam se babičlukom i negovala decu. Prodavala sam polovne stvari, uzimala novce za trgovačka posredovanja, a pomalo sam zarađivala i kao svodilja. Takođe se nešto razumem u lečenje rana i otkrivanje bolesti pomoću obešene igle.

– O, nebo, pa vi ste neobično sposobna žena. Ako uspete da mi zakažete sastanak s mojom ptičicom, dobićete deset unča srebra. Koliko vam je potrebno da to ostvarite?

– Eh – reče majka Vang – odmah ste se ulovili! Ja sam se samo šalila.